

Фінансується Європейським Союзом

Україна

ОЦІНКА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ

ЛУГАНСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ
АДМІНІСТРАЦІЄЮ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Це дослідження проведено в 2018 році в рамках Програми відновлення та розбудови миру ПРООН в Україні за фінансової підтримки ЄС.

Думки, що наводяться у цьому документі, належать виключно його авторам і не обов'язково відображають точку зору ПРООН та міжнародних організацій, які надали фінансову підтримку для проведення цього дослідження.

Використані в цьому документі визначення та презентація матеріалу не означають вираження будь-якої думки щодо правового статусу країни, території, міста чи району або їх органів управління, щодо делімітації кордонів або меж адміністративно-територіальних одиниць.

Будучи агентством Організації Об'єднаних Націй, що спеціалізується на питаннях розвитку, ПРООН підтримує стратегічні ініціативи, спрямовані на розвиток потенціалу, аби сприяти всебічному зростанню та сталому людському розвитку. Завдяки партнерству з національними, обласними та місцевими органами влади, громадянським суспільством і приватним сектором, ПРООН прагне підтримати Україну на шляху до подолання бідності, розвитку людського потенціалу, досягнення справедливих результатів, захисту довкілля і просування демократичного врядування.

Контакти:

Програма розвитку ООН в Україні
Кловський узвіз 1, Київ 01021, Україна
Тел.: +380 44 253 93 63 (загальні запити)
Факс: +380 44 253 26 07
E-mail: registry.ua@undp.org
<http://www.ua.undp.org>

Офіс у Донецькій області:

вул. Аероклубна, 1, Краматорськ, 84307, Україна

Запити ЗМІ:

E-mail: communications.ukraine@undp.org

ОЦІНКА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА
ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ
ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ
ЛУГАНСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ
АДМІНІСТРАЦІЄЮ ТА ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РЕЗЮМЕ

Згідно з дослідженням ООН *United Nations E-government Survey 2016* щодо розвитку електронного урядування (E-Government Development Index (EGDI)) Україна посіла 62 місце серед 193 країн. За останні два роки за індексом EGDI Україна піднялась на 25 сходинок. Це свідчить про наявність позитивної динаміки, проте очевидними є і значне відставання України від світових темпів розвитку електронного урядування та нагальна потреба у проведенні комплексних і дієвих реформ у цій сфері.

Політичний, економічний, соціальний, технічний та організаційний контекст в Україні являє собою складне поєднання викликів і можливостей. Поточна криза та конфлікт на сході України створюють серйозні проблеми для Уряду, народу та економіки України, значно обмежуючи необхідні для розвитку ресурси та встановлюючи більш жорсткі вимоги до кінцевих результатів реформ. Водночас протягом останніх років органи влади України здійснили ряд дій з розвитку електронного урядування. Зокрема, прийнято низку концептуальних документів і нормативно-правових актів, необхідних для впровадження електронних інструментів у всіх сферах діяльності держави та суспільства. Створено значну кількість необхідних інформаційних систем, ведеться робота з впровадження надійних технологій ідентифікації користувачів, розвитку електронних закупівель, забезпечення інтероперабельності державних реєстрів, втілення технологій, основаних на відкритих даних тощо.

У цих умовах комплексний і послідовний розвиток електронного урядування може стати одним із важливих чинників прискорення економічних реформ і реформи децентралізації. Впровадження електронних інструментів може забезпечити підвищення прозорості, підзвітності влади та розширення участі громадян у урядуванні, покращання якості державних послуг і підвищення ефективності діяльності органів влади. Використання інструментів електронного урядування, електронної участі та відкритих даних органів влади дозволяє зміцнювати інвестиційний потенціал країни та окремих її регіонів, створювати робочі місця та підтримувати економічне зростання.

Цей звіт має на меті визначити поточний стан і можливості розвитку інструментів електронного урядування на обласному рівні та рівні органів місцевого самоврядування в Луганській області на основі аналізу місцевого контексту.

Це дослідження є першою спробою комплексної оцінки впровадження та використання інструментів електронного урядування, яка охоплює регіон в цілому та проводилась з урахуванням перспектив реформування адміністративно-територіального устрою.

Цей звіт може бути корисним центральним і місцевим органам влади, міжнародним і громадським організаціям, які мають на меті розвиток інструментів електронного урядування в Луганській області або реалізацію пов'язаних із цим проектів.

Ця Оцінка визначає стан справ щодо впровадження та використання інструментів електронного урядування в Луганській області. Мета дослідження – оцінити рівень впровадження та використання цих інструментів, розробити рекомендації щодо вдосконалення політики впровадження електронного урядування та ініціювати широкий діалог між усіма зацікавленими сторонами (представниками органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, бізнесу, міжнародних організацій та громадянського суспільства). Це не вимога щодо запровадження електронного урядування і не формальна оцінка цього процесу. Саме лише використання рекомендацій, наведених в цьому документі, не є гарантією успішності впровадження електронного урядування, ключовим значенням для успішності має бути реалізація самої політики впровадження електронного урядування.

Цей документ планується регулярно оновлювати та переглядати на основі нових фактів щодо впровадження та використання інструментів електронного урядування в Луганській області.

МЕТОДОЛОГІЯ

Ця Оцінка впровадження та використання інструментів електронного урядування Луганською обласною державною адміністрацією та органами місцевого самоврядування Луганської області була проведена спільною групою експертів у рамках Програми відновлення та розбудови миру, що впроваджується ПРООН у партнерстві з ООН Жінки на сході України.

Мета цієї Оцінки – оцінити рівень впровадження та використання інструментів електронного урядування в Луганській області, зокрема виокремити потенціал розвитку електронного урядування в регіоні; розробити рекомендації щодо вдосконалення політики впровадження електронного урядування в обласній державній адміністрації та органах місцевого самоврядування Луганської області.

Об'єктом Оцінки є впровадження та використання інструментів електронного урядування.

Предметом Оцінки є оцінка стану впровадження та використання інструментів електронного урядування Луганською обласною державною адміністрацією та органами місцевого самоврядування Луганської області.

Основою методології є як норми законодавства України у сфері діяльності органів місцевого самоврядування та забезпечення їхньої інформаційної відкритості й прозорості, так і найкращі практики ОМС у впровадженні в свою діяльність ІКТ.

Враховуючи ті зрушення, які відбулися протягом останніх років у сфері розвитку електронного урядування на рівні органів місцевого самоврядування (впровадження електронних петицій, бюджету участі, політики відкритих даних, вдосконалення системи надання адміністративних послуг) – було визначено 6 основних вимірів оцінки, а саме:

- вимір організаційного потенціалу та розвитку технічної інфраструктури (частково закритий вимір);
- вимір інформаційної наповненості офіційних веб-сайтів цільових органів влади та забезпечення принципів доступності веб-контенту в їх роботі;
- вимір використання інструментів електронної участі в цільових органах влади;
- вимір доступу до публічної інформації в цільових органах влади у формі відкритих даних;
- вимір доступу до адміністративних послуг в електронній формі в цільових органах влади;
- вимір масштабності практики впровадження систем електронного документообігу в цільових органах влади.

Результати оцінки за кожним виміром і ключовим питанням позначені відповідним кольором:

- Зелений (З) означає, що є переконливі свідчення високого рівня впровадження (використання) інструментів чи заходів з е-урядування
- Жовтий (Ж) означає, що свідчення високого рівня впровадження (використання) інструментів чи заходів з е-урядування не настільки очевидні
- Червоний (Ч) означає, що є переконливі свідчення щодо проблем із впровадженням (використанням) інструментів чи заходів з е-урядування
- Сірий (С) означає, що інформації для оцінки впровадження (використання) інструментів чи заходів з е-урядування недостатньо

Стосовно результатів оцінки для позначення наявності свідчень впровадження (використання) інструментів чи певних заходів з е-урядування використовується знак «+», а свідчень щодо проблем з впровадженням – знак «-». Свідчення, що не є очевидними та не означають ні високого рівня впровадження, ні неготовності, позначені знаком «о». Не всі свідчення мають однакове значення при визначенні загального кольору позначки результатів оцінки конкретного питання. Деякі критерії можуть мати більшу вагу (значення) для оцінки рівня впровадження.

Під час Оцінки використовувались такі методи збору інформації:

- аналіз офіційних веб-сайтів цільових органів влади;
- надсилання інформаційних запитів до цільових органів влади та опрацювання отриманих відповідей;
- аналіз місцевих нормативно-правових актів у сфері інформатизації та електронного урядування;
- опитування посадових осіб цільових органів влади, відповідальних за розвиток інформаційних систем, надання державних послуг і доступ до публічної інформації, вибіркові інтерв'ю з представниками інших державних і недержавних організацій;
- дослідження веб-ресурсів, як от Єдина система місцевих петицій (e-dem.in.ua), Єдиний державний веб-портал відкритих даних (data.gov.ua), Єдиний державний портал адміністративних послуг (my.gov.ua), волонтерський портал державних послуг iGov (igov.org.ua), веб-сторінок бюджетів участі тощо.

Вибірку ОМС та ОТГ сформовано на підставі наявних даних про адміністративно-територіальний устрій Донецької та Луганської областей після завершення реформи децентралізації.

Під час формування вибірки враховано фактичний стан об'єднання територіальних громад у Донецькій та Луганській областях на 01.01.2018, а також перспективи об'єднання територіальних громад згідно з такими документами:

- перспективний план формування територій громад Донецької області, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 №1029 (зі змінами й доповненнями);
- перспективний план формування територій громад Луганської області, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 05.08.2015 №833 (зі змінами й доповненнями).

За результатами до переліку цільових органів влади Луганської області увійшли:

- 1) Луганська обласна державна адміністрація.
- 2) Органи місцевого самоврядування Луганської області:
 - об'єднані територіальні громади;
 - органи місцевого самоврядування населених пунктів, які, згідно із затвердженими перспективними планами формування громад Луганської області, є центрами об'єднаних територіальних громад:
 - Біловодська селищна рада
 - Білокуракинська селищна рада
 - Лозно-Олександрівська селищна рада (Білокуракинський район)
 - Красноріченська селищна рада (Кремінський район)
 - Кремінська міська рада
 - Новоастрханська сільська рада (Кремінський район)
 - Марківська селищна рада

- Міловська селищна рада
- Новоайдарська селищна рада
- Щастинська міська рада (Новоайдарський район)
- Білолуцька селищна рада (Новопсковський район)
- Новопсковська селищна рада
- Золотівська міська рада (Попаснянський район)
- Попаснянська міська рада
- Містківська сільська рада (Сватівський район)
- Нижньодуванська селищна рада (Сватівський район)
- Сватівська міська рада
- Станично-Луганська селищна рада
- Широківська селищна рада (Станично-Луганський район)
- Старобільська міська рада
- Чмирівська сільська рада (Старобільський район)
- Троїцька селищна рада
- Лисичанська міська рада
- Рубіжанська міська рада
- Сєверодонецька міська рада.

Через відсутність інформації про майбутній поділ областей на райони, районні державні адміністрації та районні ради не включались до вибірки. Проте інформація зазначених органів влади була врахована під час проведення дослідження.

Оцінка проводиться для Донецької та Луганської областей окремо. Також, у зв'язку із особливостями законодавства та неспівставністю масштабів діяльності, оцінка обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування проводиться окремо.

Це дослідження проводилось протягом квітня-травня 2018 року.

Попередні результати оцінки були обговорені 16 травня 2018 року під час «круглого столу» у м. Сєверодонецьку. Коментарі та зауваження учасників «круглого столу» були враховані під час підготовки фінальної редакції звіту.

На підготовчому етапі та під час реалізації оцінки було встановлено такі обмеження дослідження:

- інформація, надана цільовими органами влади, вважалася правдивою та не перевірялась на достовірність;
- якщо представники органу влади не навели інструменти електронного урядування у своїх відповідях, то вважалось, що вони не використовуються;
- на сайтах перевірялася лише наявність доступу до інформації та послуг, а не їх якість;
- не всі цільові органи місцевого самоврядування завершили процес об'єднання, тому вони можуть не володіти інформацією про стан справ у громадах, які мають у перспективі увійти до їх складу;
- в окремих випадках функції органів місцевого самоврядування виконують військово-цивільні адміністрації;

- низка цільових органів влади не надали або надали не всю інформацію, необхідну для проведення оцінки. У такому випадку оцінка проводилась на підставі відкритих джерел інформації (за їх наявності).

Під час проведення цієї Оцінки враховано підходи та результати, отримані в рамках таких досліджень:

- Open Data Readiness Assessment Ukraine (ODRA) – Оцінка готовності України до запровадження відкритих даних (проект ПРООН «Демократизація, права людини та розвиток громадянського суспільства»);
- Інструменти е-демократії у містах України: Інформаційно-аналітичний довідник (Програма EGAP);
- «Аудит даних міст», проведений у рамках конкурсу «Відкритий виклик» спільної ініціативи Громадянської мережі ОПОРА та TechSoup «Дані міст»;
- Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування в органах місцевого самоврядування (ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»).

ПОДЯКА

Звіт за результатами Оцінки впровадження та використання інструментів електронного урядування Луганською обласною державною адміністрацією та органами місцевого самоврядування Луганської області підготовлено в рамках Програми відновлення та розбудови миру ПРООН в Україні за фінансової підтримки Європейського Союзу. Основним автором звіту є Надія Коритнікова, національний консультант у сфері е-урядування в Луганській області від ПРООН в Україні.

Внесок у підготовку звіту зробили Олександр Муратов, спеціаліст з адміністративної децентралізації ПРООН в Україні, та Артем Серенюк, національний консультант у сфері е-урядування в Донецькій області від ПРООН в Україні.

Команда з підготовки звіту висловлює подяку Луганській обласній державній адміністрації за сприяння у проведенні оцінки. Команда також висловлює подяку всім сторонам, думки та коментарі яких стали у нагоді при підготовці звіту. Їх участь була дуже цінною та корисною для підготовки наших рекомендацій.

ПЕРЕЛІК АБРЕВІАТУР

ПРООН – Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

ЄС – Європейський Союз

КМУ – Кабінет Міністрів України

ОДА – обласна державна адміністрація

ДонОДА – Донецька обласна державна адміністрація

ОМС – орган місцевого самоврядування

ОТГ – об'єднана територіальна громада

СЕД – система електронного документообігу

ЕЦП – електронний цифровий підпис

ГІС – геоінформаційна система

ДРВ – державний реєстр виборців

КСЗІ – комплексна система захисту інформації

ЦНАП – центр надання адміністративних послуг

СЕВ ОВВ – Система електронної взаємодії органів виконавчої влади

НД ТЗІ – нормативні документи з питань технічного захисту інформації

ТЗ – технічне завдання

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Загалом, мета Оцінки – оцінити рівень впровадження та використання інструментів електронного урядування в Луганській області, зокрема виокремити потенціал розвитку електронного урядування в регіоні. Відповідно, під час Оцінки використовувався більш практичний підхід. Так, було визначено конкретні завдання оцінки:

- визначити рівень технічного забезпечення та організаційний потенціал розвитку електронного урядування в цільових органах влади;
- визначити реальний стан інформаційної відкритості цільових органів влади до розробки місцевої політики, процесу прийняття рішень;
- проаналізувати рівень організації надання адміністративних послуг в електронній формі (можливість отримати/замовити адміністративні послуги в електронній формі);
- дослідити рівень виконання цільовими органами влади законодавства щодо оприлюднення публічної інформації, зокрема в формі відкритих даних, як на власних сайтах, так і на державному порталі відкритих даних;
- визначити масштабність практики впровадження електронного документообігу в цільових органах місцевої влади;
- уточнити перелік інструментів електронного урядування, які використовуються цільовими органами влади.
- виявити типові проблеми та найкращий досвід застосування електронних інструментів взаємодії влади з громадою в цільових органах влади Луганської області;
- визначити плани цільових органів влади з розвитку електронного урядування на 2018-2019 роки;
- надати рекомендації цільовим органам влади Луганської області щодо подальшої політики впровадження електронного урядування;
- підготувати рекомендації щодо коригування методики оцінки та можливостей подальшого її використання.

Серед іншого, Оцінка мала на меті визначити шляхи співпраці органів місцевої влади та ОМС, представників громадянського суспільства, бізнесу, міжнародних організацій та спільноти розробників для просування політики впровадження е-урядування, а також з'ясувати способи поширення використання інструментів е-урядування на весь регіон. У кожному розділі Оцінки перераховано низку запропонованих заходів: від більш загальних до більш практичних, і за можливості зазначено конкретні заходи.

Заходи, запропоновані в цьому документі, мають забезпечити:

- ініціювання ґрунтового та партисипативного діалогу між зацікавленими сторонами з визначення потреб щодо розвитку електронного урядування в Луганській області;
- формування комплексного підходу до впровадження інструментів електронного урядування на обласному рівні та рівні ОМС;
- визначення пріоритетних напрямів розвитку електронного урядування в Луганській області;
- створення дієвого механізму моніторингу та оцінки розвитку електронного урядування на регіональному рівні.

Аналіз та рекомендації, що містяться у Оцінці, засновані на інформації та думках, зібраних під час проведення інтерв'ю, та матеріалах, наданих ОМС, ОТГ та іншими зацікавленими особами під час проведення оцінки. Ця Оцінка не базується на детальній юридичній експертизі та не являє собою юридичну консультацію. Таким чином, не слід робити висновків щодо того, наскільки повною, належною, точною та доцільною є оцінка, рекомендації або будь-які заходи, що їх може бути вжито на основі цієї оцінки, щодо програм, нормативно-правової або регуляторної бази для запровадження е-урядування в Луганській області.

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ.....	5
МЕТОДОЛОГІЯ.....	6
ПОДЯКА.....	10
ПЕРЕЛІК АБРЕВІАТУР.....	11
ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ.....	12
1. ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА РОЗВИТКУ ТЕХНІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	14
2. ВИМІР ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАПОВНЕНОСТІ ОФІЦІЙНИХ ВЕБ-САЙТІВ.....	23
3. ВИМІР ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ УЧАСТІ.....	36
4. ВИМІР ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ.....	47
5. ВИМІР ДОСТУПУ ДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ.....	53
6. ВИМІР МАСШТАБНОСТІ ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ.....	59
УЗАГАЛЬНЕНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА ПІДСУМКАМИ ОЦІНКИ.....	65
РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	67

ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА РОЗВИТКУ ТЕХНІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ: **ДУЖЕ ВИСОКИЙ**

Контекст: успішність політики впровадження е-урядування на місцевому рівні зазвичай залежить від технологічної інфраструктури: технологій, комунікаційних послуг та ІКТ-навичок службовців, інформаційних посередників та ін. За цим виміром оцінювалася спроможність цільових органів влади щодо впровадження інструментів електронного урядування.

Оцінювання здійснювалося за 4 основними напрямками:

- організаційний потенціал;
- фінансова спроможність;
- розвиток технічної інфраструктури;
- захист інформації.

У зв'язку із вимогами до безпеки інформації результати оцінки по зазначеному виміру є частково закритими та не будуть опубліковані.

Збір інформації в цьому напрямку оцінки здійснювався шляхом анкетування експертів, якими виступили представники цільових органів місцевого самоврядування. Однак, по вісьмох ОМС Луганської області не були отримані відповіді, тому під час аналізу результатів анкетування не будуть представлені такі територіальні громади:

1. Лозно-Олександрівська селищна рада
2. Кремінська міська рада
3. Новоастрханська селищна рада
4. Марківська селищна рада
5. Міловська селищна рада
6. Містківська селищна рада
7. Станично-Луганська селищна рада
8. Широківська селищна рада

1.1. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

1.1.1. НАЯВНІСТЬ ПІДРОЗДІЛУ АБО ПРАЦІВНИКА, ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ АБО ОКРЕМИХ ЙОГО НАПРЯМІВ

ОЦІНКА	КАТЕГОРІЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
-	а. призначено відповідального за розвиток електронного урядування на рівні заступника керівника (основний напрям роботи)	0	

-	с. є окремий підрозділ з питань розвитку електронного урядування	0	
+	е. входить до посадових обов'язків спеціаліста (один із напрямів)	2	Новопсковська селищна рада Чмирівська міська рада
-	б. входить до обов'язків одного із заступників керівника (не основний напрям)	0	
+	д. функції з розвитку інструментів електронного урядування розподілені серед кількох підрозділів	1	Севєродонецька міська рада
+	г. свій варіант	1	Попаснянська міська рада (два відповідальних з організаційного відділу)
-	ф. відповідальних за розвиток електронного урядування або окремих його напрямів внутрішніми документами не визначено	9	Біловодська селищна рада, Білокуракинська селищна рада, Новоайдарська селищна рада, Щастинська міська рада, Білолуцька селищна рада, Золотівська міська рада, Сватівська міська рада, Троїцька селищна рада, Лисичанська міська рада
○	Не надали відповіді	4	Красноріченська селищна рада Ніжнедуванська селищна рада, Старобільська міська рада Рубіжанська міська рада

На рівні місцевої влади в жодній громаді немає окремих відповідальних за розвиток електронного урядування чи то на рівні заступника керівника, чи то на рівні окремого підрозділу.

Тільки в чотирьох громадах є спеціалісти, до посадових обов'язків яких входить сприяння розвитку електронного урядування (Новопсковська, Попаснянська, Чмирівська, Севєродонецька).

Половина ОМС взагалі не визначила відповідальних за цей напрям роботи, ще чотири не відповіли на запитання (Красноріченська, Ніжнедуванська, Старобільська, Рубіжанська місцеві ради).

1.1.2. КІЛЬКІСТЬ СПЕЦІАЛІСТІВ З ПИТАНЬ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ

ОЦІНКА	КІЛЬКІСТЬ СПЕЦІАЛІСТІВ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	Більше трьох	2	Севєродонецька міська рада (7 спеціалістів) Лисичанська міська рада (9 спеціалістів)
+	Три	2	Біловодська селищна рада, Попаснянська міська рада
+	Два	2	Старобільська міська рада, Рубіжанська міська рада
+	Один	6	Білокуракинська селищна рада Красноріченська селищна рада Щастинська міська рада, Новопсковська селищна рада Чмирівська селищна рада, Троїцька селищна рада
-	Немає	1	Новоайдарська селищна рада
○	Інформація відсутня	4	Білолуцька селищна рада, Золотівська міська рада Нижньодуванська селищна рада, Сватівська міська рада

У середньому ОМС мають 2,5 спеціаліста з питань технічного забезпечення роботи інформаційних систем. Втім, розрив суттєвий: від 9 спеціалістів в Лисичанській міській раді до одного спеціаліста в шістьох ОМС.

Решта ОМС не надали таку інформацію, бо, скоріш за все, не мають у штаті жодного спеціаліста такого профілю, а відповідні роботи виконуються за сумісництвом.

Якщо подивитись на ці данні в ракурсі об'єму штатного розпису та соціального складу населення територіальної громади, то для кожного випадку можна виявити оптимальну кількість спеціалістів по роботі з інформаційними та телекомунікаційними системами. Так, якщо для селищних рад достатньо одного чи двох спеціалістів, то для обслуговування діяльності міської ради навіть двох буде замало.

1.1.3. ЧИННІ РОЗПОРЯДЧІ ТА ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ

ОЦІНКА	ВИД РОЗПОРЯДЧИХ ТА ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	а. передбачено у стратегії розвитку території	2	Красноріченська селищна рада Новопсковська селищна рада
-	б. напрями включаються до програми соціального та економічного розвитку	0	
+	с. затверджена програма інформатизації	2	Старобільська міська рада Северодонецька міська рада
-	д. затверджено план заходів з розвитку електронного урядування	0	
-	е. програмні або розпорядчі документи з питань розвитку електронного урядування відсутні	12	Біловодська селищна рада Білокуракинська селищна рада Новоайдарська селищна рада Щастинська міська рада Білолуцька селищна рада Золотівська міська рада Нижньодуванська селищна рада Сватівська міська рада Чмирівська селищна рада Троїцька селищна рада Лисичанська міська рада Рубіжанська міська рада
+	ф. прийнято рішення ради та розпорядження голови громади	1	Попаснянська міська рада

Новопсковська та Красноріченська селищні ради виділили як пріоритетний напрямок в стратегії розвитку території. Старобільська та Северодонецька міські ради затвердили програму інформатизації в органах місцевого самоврядування.

12 територіальних громад не мають ані програмних, ані розпорядчих документів з питань розвитку електронного урядування.

1.1.4. СПІВПРАЦЯ З ПРОЕКТАМИ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ З ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ, МОЖЛИВІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ ЕКСПЕРТІВ

ОЦІНКА	МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	ПРООН	11	Біловодська селищна рада Білокуракинська селищна рада Красноріченська селищна рада Новоайдарська селищна рада Білолуцька селищна рада Новопсковська селищна рада Попаснянська міська рада Чмирівська селищна рада Троїцька селищна рада Лисичанська міська рада Северодонецька міська рада
+	USAID	2	Северодонецька міська рада Лисичанська міська рада Рубіжанська міська рада Кремінська міська рада
-	Не співпрацюють	1	Сватівська міська рада
○	Інформація відсутня	5	Щастинська міська рада Золотівська міська рада Нижньодуванська селищна рада Старобільська міська рада

Серед ОМС Луганської області, які увійшли до вибірки, відчутна діяльність з питань електронного урядування двох міжнародних громадських організацій: 11 ОМС співпрацюють з ПРООН, 2 ОМС з USAID.

Наприклад, Біловодська селищна рада та Северодонецька міська рада згадали спільний проект ПРООН/ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (МРГ) (<http://cba.org.ua>). Завдяки цьому проекту в Северодонецьку здійснено впровадження електронної системи трансляції засідань і голосувань, публічного документообігу Северодонецької міської ради «Відкрита та прозора влада».

Українською ініціативою с підвищення громадської довіри (UCBI), що реалізується Chemonics International Inc. за підтримки USAID, було запроваджено Рішення щодо автоматизації послуг з реєстрації/зняття з реєстрації за місцем проживання (сервер, APC Smart, ПЗ «ЦНАП SQS») для Лисичанської, Северодонецької Рубіжанської та Кремінської міських рад.

У 2017 році Попаснянською міською радою в рамках співпраці з ПРООН встановлено та підключено до єдиної централізованої мережі 10 відеокамер, з облаштуванням пункту спостереження (апаратної).

Далі наводиться перелік інструментів, які впроваджуються за підтримки цих організацій:

Програмний комплекс «Універсам послуг» для автоматизації роботи ЦНАП

- Лисичанська міська рада
- Чмирівська селищна рада
- Троїцька селищна рада
- Красноріченська селищна рада
- Біловодська селищна рада

- Білокуракинська селищна рада
- Новопсковська селищна рада
- Кремінська міська рада

Технічна допомога (комп'ютерна техніка для ЦНАП)

- Сєвєродонецька міська рада

Система ведення електронного реєстру територіальної громади «ЦНАП SQS» з електронною чергою

- Сєвєродонецька міська рада
- Лисичанська міська рада

Впровадження публічного документообігу в ОМС

- Сєвєродонецька міська рада

Електронна черга

- Сєвєродонецька міська рада
- Лисичанська міська рада

Система відеоспостереження (громадська безпека)

- Попаснянська міська рада

Відеотрансляція засідань міської ради з системою поіменного голосування

- Сєвєродонецька міська рада

По зазначеним проектам роботи або вже закінчені, або будуть завершені до червня 2018 року.

Також до 2015 року в області активно працював проект GIZ «Реформа управління на сході України», у рамках якого було створено Рубіжанський та Лисичанський ЦНАПи та надано підтримку Сєвєродонецькому ЦНАПу. У рамках зазначеного проекту для автоматизації роботи зазначених ЦНАПів було встановлено програмний комплекс «Універсам послуг».

1.1.5. ПЛАНИ ЩОДО РОЗВИТКУ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ НА ПОТОЧНИЙ І НАСТУПНИЙ РОКИ

ОЦІНКА	ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	Планують	5	Новопсковська селищна рада Попаснянська міська рада Сватівська міська рада Лисичанська міська рада Сєвєродонецька міська рада

-	Не планують	5	Білокуракинська селищна рада Щастинська міська рада Білолуцька селищна рада Золотівська міська рада Нижньодуванська селищна рада
0	Інформація відсутня	7	Біловодська селищна рада Красноріченська селищна рада Новоайдарська селищна рада Старобільська міська рада Чмирівська селищна рада Троїцька селищна рада Рубіжанська міська рада

У поточному році Новопокровською селищною радою планується впровадження електронного документообігу, але залишилися без уточнення стадії впровадження та джерела фінансування.

Міські ради більш детально планують впровадження інструментів електронного урядування (див. табл. 1).

Таблиця 1. Проекти з впровадження електронного урядування в Попаснянській, Сватівській, Лисичанській та Сєверодонецькій міських радах

	ПОПАСНЯНСЬКА МІСЬКА РАДА	СВАТІВСЬКА МІСЬКА РАДА	ЛИСИЧАНСЬКА МІСЬКА РАДА	СЄВЕРОДОНЕЦЬКА МІСЬКА РАДА
а. Назва інструменту е-урядування	1) Електронний Контакт-Центр; 2) Прозорість у використанні комунального майна та земельних ділянок; 3) Кабінет мешканця; 4) Бюджет участі.	1) Створення електронної бази реєстру територіальної громади; 2) Створення електронної петиції; 3) Електронна взаємодія державних електронних інформаційних ресурсів	1) Система відеоспостереження (громадська безпека) (2016-2020) 2) Оновлений веб-сайт (2019)	СЕД
б. На якій стадії впровадження	Проектування та розробка сервісів	1) Пошук виконавців; 2) В стадії розробки; 3) Пошук виконавців	Згідно з прийнятим планом	не впроваджено
с. Ким впроваджується та фінансується	Впроваджується виконавчим комітетом Попаснянської міської ради разом з ГО «Агенція інноваційного, сталого розвитку та ресурсоефективності» в рамках проекту «SMART громада – створюємо разом». Не фінансується.	1) Міська рада, можливість залучення зовні; 2) Міська рада; 3) Міська рада, співфінансування – Районна державна адміністрація	Лисичанська міська рада	Сєверодонецька міська рада

Інші ОМС не заявили про свої наміри щодо впровадження інноваційних форм управління. П'ять місцевих рад представили прочерки щодо планів на 2018 та 2019 роки як ознаку відсутності будь-яких планів.

1.1.6. НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ ПРОТЯГОМ ОСТАННІХ ДВОХ РОКІВ

ОЦІНКА	НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	Проходили навчання	2	Троїцька селищна рада Новоайдарська селищна рада
-	Не проходили навчання	8	Щастинська міська рада Золотівська міська рада Попаснянська міська рада Сватівська міська рада Старобільська міська рада Чмирівська селищна рада Лисичанська міська рада Сєверодонецька міська рада
○	Інформація відсутня	7	Біловодська селищна рада Білокуракинська селищна рада Красноріченська селищна рада Білолуцька селищна рада Новопсковська селищна рада Нижньодуванська селищна рада Рубіжанська міська рада

Більшість службовців ОМС Луганської області жодного разу не проходили навчання з питань електронного урядування. Проходили навчання тільки спеціалісти Новоайдарської селищної ради (6 працівників, що становить 40%) та Троїцької селищної ради (один працівник, 1% від штату). У 7 анкетах це питання залишилося без відповіді.

Рис. 1. Співвідношення кількості місцевих рад, працівники яких проходили чи ні навчання з питань електронного урядування (всього відповіли 17 ОМС)

1.1.7. ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ОРГАНОМ ВЛАДИ ТА ПІДПОРЯДКОВАНИМИ ЙОМУ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ Й ОРГАНІЗАЦІЯМИ

ОЦІНКА	ІНСТРУМЕНТИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
-	a. електронний квиток у комунальному транспорті	1	Северодонецька міська рада
-	b. ПС	0	
-	c. віддалений запис до лікаря	0	
-	d. віддалені консультації з лікарем (чат, скайп тощо)	0	
+	e. запис до дитячого садочка	1	Сватівська міська рада
+	f. електронний щоденник	1	Лисичанська міська рада
+	g. електронна система голосування	6	Біловодська селищна рада Щастинська міська рада Старобільська міська рада Троїцька селищна рада Рубіжанська міська рада Северодонецька міська рада
+	h. обговорення проектів рішень	2	Троїцька селищна рада Северодонецька міська рада
+	i. відеотрансляція засідань місцевої ради та її виконавчих органів	6	Щастинська міська рада Білолуцька селищна рада Сватівська міська рада Старобільська міська рада Рубіжанська міська рада Северодонецька міська рада
+	j. системи відеоспостереження (громадська безпека)	10	Блокуракинська селищна рада Красноріченська селищна рада Новоайдарська селищна рада Щастинська міська рада Новопсковська селищна рада Попаснянська міська рада Сватівська міська рада Старобільська міська рада Лисичанська міська рада Рубіжанська міська рада
+	k. інше ¹	2	Попаснянська міська рада Лисичанська міська рада
-	Не впроваджено жодного інструменту ЕУ	3	Золотівська міська рада Нижньодуванська селищна рада Чмирівська селищна рада

Наприклад, в м. Щастя відеотрансляція засідань місцевої ради та її виконавчих органів ведеться по місцевому кабельному телеканалі ТРК «Енергія». Важливо відзначити різницю між відеотрансляцією та онлайн-трансляцією. Інтернет-користувачі зазвичай мають більше можливостей для розгляду засідань (зробити паузу, подивитись

¹ Серед інших називали систему ведення електронного реєстру територіальної громади «ЦНАП SQS» з електронною чергою (2017); електронну систему призначення допомоги при народженні дитини, інтернет-приймальню.

іншим разом, залишити коментар), однак відео-трансляція має одну перевагу – доступність серед тих, хто не користується Інтернетом, але є абонентом кабельного телебачення. Загальна тенденція поширення інформаційно-комунікативних технологій вказує на зростання інтернет-аудиторії та перехід глядачів від кабельного до цифрового телебачення. Тому варто забезпечити саме онлайн-трансляцію.

Всі досягнення в сфері впровадження систем відеоспостереження, відеотрансляції засідань місцевої ради, електронна система голосування та інші були набуті в період з 2015 року до першого півріччя 2018 року.

У виконавчому комітеті Щастинської міської ради встановлено камери відеоспостереження. Планується забезпечити безпеку громадян по усьому місту, за наявності фінансування.

ОЦІНКА ВИМІРУ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА РОЗВИТКУ ТЕХНІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

ВИМІР	РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ	РЕЗУЛЬТАТ ОЦІНКИ	КОМЕНТАРІ
1.1.1. Наявність підрозділу або працівника, відповідального за розвиток електронного урядування або окремих його напрямів	Дуже високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Більше половини ОМС не мають відповідальних за розвиток електронного урядування. Це наводить на думку про неповне розуміння органами місцевого самоврядування характеру й обсягу навантаження на спеціалістів, які працюють над розвитком цього напрямку.
1.1.2. Кількість спеціалістів з питань технічного забезпечення роботи інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем	Дуже високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> 12 цільових ОМС мають спеціалістів з технічного забезпечення роботи інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем, зокрема 8 ОМС мають одного або двох технічних спеціалістів, 4 органи влади трьох і більше працівників.
1.1.3. Чинні розпорядчі та програмні документи з питань впровадження інструментів електронного урядування	Дуже високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Жодний з цільових ОМС не визначив відповідального за розвиток електронного урядування на рівні заступника керівника. Програмні та розпорядчі документи, які б регламентували плани робіт у цій сфері, фактично відсутні. Отже, не вистачає послідовної програми дій для комплексного впровадження інструментів електронного урядування.
1.1.4. Співпраця з проектами міжнародної технічної допомоги з впровадження інструментів електронного урядування, можливість залучення зовнішніх експертів	Високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Більшість цільових ОМС співпрацюють з проектами міжнародної технічної допомоги щодо розвитку інструментів електронного урядування.
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ВИМІРОМ	Дуже високий	ЧЕРВОНИЙ	Є переконливі свідчення низького рівня організаційного потенціалу, необхідного для розвитку електронного урядування в ОМС Луганської області.

ВИМІР ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАПОВНЕНОСТІ ОФІЦІЙНИХ ВЕБ-САЙТІВ

РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ: **ВИСОКИЙ**

Контекст: По даному виміру оцінки в основу оціночної анкети покладені положення законодавства України, які містять норми про використання в діяльності органів місцевого самоврядування інформаційно-комунікаційних технологій. Це зокрема:

1. Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI «Про адміністративні послуги»;
2. Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації»;
3. Закон України від 10 квітня 1992 р. № 2269-XII «Про оренду державного та комунального майна»;
4. Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності»;
5. Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції»;
6. Закон України від 9 квітня 2015 р. № 319-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних»;
7. Закон України від 2 липня 2015 р. № 577-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції».

До того ж, деякі Закони України передбачають використання ІКТ у діяльності органів місцевого самоврядування, а саме:

1. Закон України від 11 липня 2002 р. № 93-IV «Про статус депутатів місцевих рад»;
2. Закон України від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;
3. Закон України від 1 червня 2010 р. № 2289-VI «Про здійснення державних закупівель».

Оцінювання здійснюється за 5 основними напрямками:

- інформація щодо діяльності органів місцевого самоврядування;
- загальна інформація щодо міста;
- рекомендовані до розміщення документів;
- зручність користування веб-сайтом і забезпечення доступності веб-контенту;
- забезпечення доступу до публічної інформації.

Методом збору інформації був моніторинг відкритої для інтернет-користувачів частини контенту офіційних веб-сайтів органів місцевого самоврядування. Серед 25 цільових ОМС шість місцевих рад не мають офіційних веб-сайтів (або такі веб-сайти не були знайдені за допомогою основних пошукових систем):

1. Лозно-Олександрівська селищна рада
2. Новоастраханська селищна рада
3. Золотівська міська рада
4. Містківська селищна рада
5. Нижньодуванська селищна рада
6. Широківська селищна рада

Красноріченська селищна рада має посилання на офіційний веб-сайт (<http://krasnorechensk.lg.ua/>), але неможливо отримати доступ до сайту.

Зважаючи на це, оцінка інформаційної наповненості проводилася для 18 ОМС Луганської області:

№ 3/П	НАЗВА ОРГАНУ ВЛАДИ	АДРЕСА ВЕБ-САЙТУ
1	Біловодська селищна рада	http://belovodsk-rada.gov.ua
2	Білокуракинська селищна рада	http://bilokurakynska-gromada.gov.ua
3	Біллуцька селищна рада	biloluck.selrada.org.ua
4	Кремінська міська рада	http://www.kremrada.gov.ua
5	Лисичанська міська рада	http://lis.gov.ua
6	Марківська селищна рада	http://rada-markivka.at.ua
7	Міловська селищна рада	http://milove.rada.org.ua
8	Новоайдарська селищна рада	http://novoajdar.selrada.org.ua
9	Новопсковська селищна рада	http://novopskovrada.gov.ua
10	Попаснянська міська рада	http://popasn-gorsoviet.gov.ua
11	Рубіжанська міська рада	http://rmr.gov.ua
12	Сватівська міська рада	http://svatovo.ws/miskarada
13	Севєродонецька міська рада	http://sed-rada.gov.ua
14	Станично-Луганська селищна рада	http://st-luganska.rada.org.ua
15	Старобільська міська рада	https://starobelsk.lg.ua
16	Троїцька селищна рада	http://troicka-gromada.gov.ua
17	Чмирівська сільська рада	http://chmyrivska-gromada.gov.ua
18	Щастинська міська рада	http://www.schastye-rada.gov.ua

2.1. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ОМС

Для того щоб оцінити повноту контенту офіційних веб-сайтів ОМС про діяльність місцевої влади, кожний показник оцінювався за 3-бальною шкалою, де 3 – повна інформація, 2 – розгорнута інформація, 1 – недостатньо інформації, 0 – інформація відсутня, тому середнє значення коливається в межах від 0 до 3. Результати оцінювання інформаційної наповненості представлені в таблиці 2.

Таблиця 2. Рівень наповненості інформацією щодо діяльності ОМС на офіційних веб-сайтах ОМС Луганської області

ОЦІНКА	ПОКАЗНИК	СЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ
+	1. Контактна інформація ОМС (місцезнаходження органу влади, поштова адреса, номери засобів зв'язку, адреси офіційного веб-сайту та електронної пошти)	2,61
-	2. Телефони приймальні міського/селищного голови (прізвище, ім'я та по- батькові, службові номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти керівника органу)	0,61
-	3. Загальні правила роботи установи, правила внутрішнього трудового розпорядку	0,47

-	4. Біографічні дані міського/селищного голови	1,39
-	5. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру міського/селищного голови за минулий рік	0,59
-	6. Графік прийому громадян міським/селищним головою	1,50
-	7. Перелік повноважень міського/селищного голови	0,39
-	8. Контактні дані заступників міського/селищного голови	1,03
-	9. Графік прийому заступників міського/селищного голови	1,06
-	10. Декларації про майно, доходи і витрати заступників міського голови та секретаря міської/селищної ради за минулий рік	0,56
-	11. Склад депутатського корпусу, контактна інформація (поштова адреса, номери засобів зв'язку, адреси офіційного веб-сайту та електронної пошти)	1,36
-	12. Біографічні дані депутатів	0,72
-	13. Декларації про майно, доходи та витрати депутатів	0,44
-	14. Інформація про права й обов'язки депутатів міської/селищної ради	0,28
-	15. Інформація про графік прийому (дні, години та місце прийому) громадян депутатами	0,97
-	16. Інформація про перелік і межі округів, депутатів, які від них обрані	1,53
-	17. Інформація про місцезнаходження, поштову адресу, номери засобів зв'язку та електронної пошти секретаріату/апарату міської/селищної ради	0,61
-	18. Інформація про кількість коштів, виділених з депутатських фондів на потреби громадян	0,00
+	19. Назви та склад постійних комісій	2,33
-	20. Назви та склад депутатських груп і фракцій	0,50
-	21. Інформація про склад виконкому (відомості про секретаря ради та заступників голови, телефони приймальні, розклад прийомів громадян)	1,17
-	22. Інформація про функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності виконкому	0,56
-	23. Інформація про фінансові ресурси виконкому (структура й обсяг бюджетних коштів, порядок і механізм їх витрачання тощо)	0,03
-	24. Інформація про адресу, номери засобів зв'язку та електронної пошти керуючого справами (виконавчого комітету)	0,33
-	25. Інформація про місце та час засідань виконавчого комітету	0,11
-	26. Перелік виконавчих органів міської ради, їх структура, місце розташування, режим роботи	0,58
-	27. Перелік комунальних підприємств, закладів соціальної сфери, що надають послуги населенню, лікувальних, оздоровчих установ, дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, які розміщені в місті із зазначенням адреси, керівників, номерів телефонів, розпорядку роботи	1,47
-	28. Перелік та умови отримання послуг, що надаються цими органами, форми та зразки документів, правила їх заповнення	0,50
-	29. Відомості про діючі тарифи	0,57
-	30. Річний план закупівель і зміни до нього	1,17
-	31. Відомості про проведення закупівель товарів (робіт, послуг) за бюджетний кошт	0,72

-	32. Оголошення про намір передати комунальне майно в оренду	0,56
-	33. Перелік цілісних майнових комплексів і нерухомого майна, що може бути передане в оренду	0,61
-	34. Інформація про стан і використання комунального майна	0,17
+	35. План діяльності регуляторного органу з підготовки проектів регуляторних актів і зміни до нього	1,67
-	36. Повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акту з метою одержання зауважень і пропозицій	0,94
+	37. Наявність проектів для обговорення регуляторних актів	1,72
-	38. Аналіз регуляторного впливу	1,11
-	39. Регуляторні акти міської/селищної ради	1,28
-	40. Звіт про відстеження результативності регуляторного акту	1,11
-	41. Щоквартальні звіти міського/селищного голови про здійснення державної регуляторної політики	0,56
-	42. Оголошення про земельні аукціони та конкурси	0,22
-	43. Результати земельних аукціонів і конкурсів	0,00
-	44. Інформація про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації	0,44
-	45. Інформація про процедуру проведення громадських слухань (процедура ініціювання і проведення слухань, врахування їх результатів)	0,53
-	46. Інформація про проведені громадські слухання (за минулий рік)	0,39
-	47. Відомості про наявні вакансії, порядок та умови проходження конкурсу на заміщення вакантних посад	1,50

Діапазон даних коливається в інтервалі від 0 до 2,6, що свідчить про існування великого розкиду. Однак, якщо подивитись на центральну тенденцію, то найчастіше зустрічається оцінка від 0,5 до 1, тобто інформація майже відсутня або зустрічається інколи та в неповному обсязі.

Таблиця 3. Розподіл показників оприлюднення інформації щодо діяльності ОМС за інтервалами оцінок

ОЦІНКА	ІНТЕРВАЛ СЕРЕДНІХ ЗНАЧЕНЬ	КІЛЬКІСТЬ ПОКАЗНИКІВ	ПОКАЗНИКИ
Інформація майже відсутня	від 0 до 0,5	15	3. Загальні правила роботи установи, правила внутрішнього трудового розпорядку 13. Декларації про майно, доходи й витрати депутатів 44. Інформація про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації 7. Перелік повноважень голови 46. Інформація про проведені громадські слухання (за минулий рік) 24. Інформація про адресу, номери засобів зв'язку та електронної пошти керуючого справами (виконавчого комітету) 14. Інформація про права та обов'язки депутатів місцевої ради 42. Оголошення про земельні аукціони та конкурси 34. Інформація про стан і використання комунального майна

			<p>25. Інформація про місце і час засідань виконавчого комітету</p> <p>23. Інформація про фінансові ресурси виконкому</p> <p>18. Інформація про кількість коштів, виділених з депутатських фондів на потреби громадян</p> <p>43. Результати земельних аукціонів і конкурсів</p>
Інформація в обмеженому обсязі	від 0,51 до 1	15	<p>15. Інформація про графік прийому громадян депутатами</p> <p>36. Повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акту з метою одержання зауважень і пропозицій</p> <p>12. Біографічні дані депутатів</p> <p>31. Відомості про проведення закупівель товарів (робіт, послуг) за бюджетний кошт</p> <p>2. Телефони приймальні голови</p> <p>17. Інформація про місцезнаходження, поштову адресу, номери засобів зв'язку та електронної пошти секретаріату/апарату місцевої ради</p> <p>33. Перелік цілісних майнових комплексів і нерухомого майна, що може бути передане в оренду</p> <p>5. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру голови за минулий рік</p> <p>26. Перелік виконавчих органів міської ради, їх структура, місце розташування, режим роботи</p> <p>29. Відомості про діючі тарифи</p> <p>10. Декларації про майно, доходи і витрати заступників голови та секретаря місцевої ради за минулий рік</p> <p>22. Інформація про функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності виконкому</p> <p>32. Оголошення про намір передати комунальне майно в оренду</p> <p>41. Щоквартальні звіти голови про здійснення державної регуляторної політики</p> <p>45. Інформація про процедуру проведення громадських слухань</p> <p>20. Назви та склад депутатських груп і фракцій</p> <p>28. Перелік та умови отримання послуг, що надаються цими органами, форми і зразки документів, правила їх заповнення</p>
Інформація в неповному обсязі	від 1,01 до 1,5	12	<p>6. Графік прийому громадян головою</p> <p>47. Відомості про наявні вакансії</p> <p>27. Перелік комунальних підприємств</p> <p>4. Біографічні дані голови</p> <p>11. Склад депутатського корпусу, контактна інформація</p> <p>39. Регуляторні акти місцевої ради</p> <p>21. Інформація про склад виконкому</p> <p>30. Річний план закупівель і зміни до нього</p> <p>38. Аналіз регуляторного впливу</p> <p>40. Звіт про відстеження результативності регуляторного акту</p> <p>9. Графік прийому заступників голови</p> <p>8. Контактні дані заступників голови</p>
Інформація в умовно достатньому обсязі	від 1,51 до 2	3	<p>37. Наявність проектів для обговорення регуляторних актів</p> <p>35. План діяльності регуляторного органу з підготовки проектів регуляторних актів та зміни до нього</p> <p>16. Інформація про перелік та межі округів, депутатів, які від них обрані</p>
Інформація повна та розгорнута	від 2,01 до 2,5	1	<p>19. Назви та склад постійних комісій</p>
Інформація вичерпна	від 2,51 до 3	1	<p>1. Контактна інформація ОМС</p>

Найбільш наповненими сайти ОМС виявились щодо контактної інформації (2,61), назв і складу постійних комісій (2,33), інформації про перелік і межі округів, депутатів, які від них обрані (1,53). Добре представлена інформація про план діяльності регуляторного органу з підготовки проектів (1,67) і наявність проектів регуляторних актів для обговорення (1,72). Однак, не завжди ці проекти та плани супроводжуються повідомленнями про оприлюднення (0,94).

Рідко публікують інформацію щодо стану та використання комунального майна (0,17), фінансових ресурсів виконкому (0,03), а також місця та часу засідань виконавчого комітету (0,11).

Жоден сайт ОМС Луганської області не містить інформації про кількість коштів, виділених з депутатських фондів на потреби громадян і відомостей про результати земельних аукціонів і конкурсів.

2.2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО РЕГІОНУ

Таблиця 4. Рівень наповненості загальною інформацією щодо регіону на офіційних веб-сайтах ОМС Луганської області

ОЦІНКА	ПОКАЗНИК	СЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ
+	Історія розвитку міста	2,167
-	Статистичні відомості про стан соціально-економічного розвитку, природні ресурси, інвестиційні умови, стан народжуваності та смертності, житлово-комунальні умови, житлово-комунальні платежі населення, дотримання правопорядку	1,361
+	Символіка, пам'ятні дати, свята міста чи регіону	1,889
+	Новини міста	2,611
-	Анонси офіційних акцій і зустрічей	0,389
+	Посилання на сайти інших органів влади	1,722

Діапазон даних коливається в інтервалі від 0,3 до 2,6. Проте можна зазначити про існування тільки одного показника, який вибивається від інших, а саме: на офіційних сайтах майже немає анонсів офіційних акцій і зустрічей. Тобто адміністратори сайту забувають повідомляти інтернет-відвідувачам заздалегідь про заплановані заходи та зустрічі (0,39).

На більшості сайтів є інформація про символіку та свята регіону (1,89), також можна знайти посилання на інші органи влади або інші корисні портали для українського громадянина (1,72).

На сайтах ОМС Луганської області практично завжди можна знайти новини територіальної громади (2,61) та історію розвитку (2,17).

2.3. РЕКОМЕНДОВАНІ ДО РОЗМІЩЕННЯ ДОКУМЕНТИ

Таблиця 5. Рівень наповненості рекомендованими до розміщення документами на офіційних веб-сайтах ОМС Луганської області

ОЦІНКА	ПОКАЗНИК	СЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ
-	Генеральний план регіону (відкриті дані)	0,583
-	Статут міста/громади	1,500
-	Оприлюднення результатів розгляду пропозицій громадськості до проектів містобудівної документації	0,278
-	Програма соціально-економічного розвитку регіону	1,278
-	Інші місцеві програми	1,111
-	Звіти про виконання місцевих програм розвитку	0,444
-	Звіт про хід та результати відчуження комунального майна	0,000
+	Бюджет на поточний рік (наявність відповідного документу)	2,222
-	Квартальні звіти про виконання місцевого бюджету	1,222
-	Звіт про виконання бюджету за минулий рік	1,333
+	Розпорядження місцевого голови	2,056
-	Проекти рішень виконавчого комітету	1,167
+	Рішення виконавчого комітету	2,556
-	Регламент місцевої ради	1,333
-	Плани роботи та розклад засідань ради (затверджені рішенням місцевої ради)	0,333
-	Порядок денний засідань ради	0,706
+	Проекти рішень засідань місцевої ради	1,889
+	Рішення засідань місцевої ради	2,833
-	Протоколи засідань ради	0,972
-	Звіт про виконання плану роботи ради за минулий рік	0,000
-	Плани роботи та порядок денний відкритих засідань комісій місцевої ради	0,000
-	Рішення комісій місцевої ради	0,000
-	Протоколи засідань комісій	0,722
-	Звіти депутатських комісій про свою роботу	0,306
-	Звіт міського голови про діяльність виконавчих органів влади за минулий рік	0,333
-	Звіт міського голови про свою роботу за минулий рік	0,500

Діапазон даних коливається в інтервалі від 0 до 2,8. При цьому помітних зсувів у ту чи іншу сторону не спостерігається, тобто частина інформації добре представлена (5 показників в достатній кількості), частина відомостей опублікована в неповному або обмеженому обсязі (7 і 5 показників відповідно), а частина – майже або зовсім відсутня (5 та 4 показників відповідно).

Таблиця 6. Розподіл показників оприлюднення інформації щодо діяльності ОМС за інтервалами оцінок

ОЦІНКА	ІНТЕРВАЛ СЕРЕДНІХ ЗНАЧЕНЬ	КІЛЬКІСТЬ ПОКАЗНИКІВ	ПОКАЗНИКИ
Інформація відсутня	0	4	<ul style="list-style-type: none"> Звіт про хід і результати відчуження комунального майна Звіт про виконання плану роботи ради за минулий рік Плани роботи та порядок денний відкритих засідань комісії місцевої ради Рішення комісії місцевої ради
Інформація майже відсутня	від 0 до 0,5	5	<ul style="list-style-type: none"> Звіти про виконання місцевих програм розвитку Плани роботи та розклад засідань ради (затверджено відповідним рішенням місцевої ради) Звіт міського голови про діяльність виконавчих органів влади за минулий рік Звіти депутатських комісій про свою роботу Оприлюднення результатів розгляду пропозицій громадськості до проектів містобудівної документації
Інформація в обмеженому обсязі	від 0,51 до 1	5	<ul style="list-style-type: none"> Протоколи засідань ради Протоколи засідань комісій Порядок денний засідань ради Генеральний план регіону (відкриті дані) Звіт міського голови про свою роботу за минулий рік
Інформація в неповному обсязі	від 1,01 до 1,5	7	<ul style="list-style-type: none"> Статут міста/громади Звіт про виконання бюджету за минулий рік Регламент місцевої ради Програма соціально-економічного розвитку регіону Квартальні звіти про виконання місцевого бюджету Проекти рішень виконавчого комітету Інші місцеві програми
Інформація в достатньому обсязі	від 1,51 до 2	1	<ul style="list-style-type: none"> Проекти рішень засідань місцевої ради
Інформація повна та розгорнута	від 2,01 до 2,5	2	<ul style="list-style-type: none"> Розпорядження місцевого голови Бюджет на поточний рік (наявність відповідного документу)
Інформація вичерпна	від 2,51 до 3	2	<ul style="list-style-type: none"> Рішення засідань місцевої ради Рішення виконавчого комітету

Практично всі ОМС Луганської області публікують рішення засідань місцевої ради (2,83), рішення виконавчого комітету (2,56), бюджет на поточний рік (2,22), розпорядження місцевого голови (2,06), а також проект рішень засідань місцевої ради (1,89).

Інколи з'являються звіти місцевого голови за минулий рік (0,5), протоколи засідань ради (0,97) та комісій (0,72), проекти рішень виконавчого комітету (1,17).

Практично відсутні звіти депутатських комісій про свою роботу (0,3), звіт про діяльність виконавчих органів влади (0,33) та про виконання місцевих програм розвитку (0,44).

У змісті офіційного сайту жодного ОМС Луганської області немає інформації про діяльність місцевих рад, а саме: звітів про виконання плану роботи ради за минулий рік, звітів про хід і результати відчуження комунального майна, рішення комісій місцевих рад і порядку денного відкритих засідань комісій місцевої влади.

2.4. ЗРУЧНІСТЬ КОРИСТУВАННЯ ВЕБ-САЙТОМ

Під час оцінки за цим напрямом враховувались основні вимоги щодо доступності веб-контенту, передбачені такими документами:

- Технічні вимоги на створення (модернізацію) офіційних веб-сайтів, що стосуються доступу до них користувачів з вадами зору та слуху, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 № 3;
- Керівництво із забезпечення доступності веб-контенту (WCAG) 2.0.

Таблиця 5. Рівень зручності користування веб-сайтом на офіційних інтернет-представництвах ОМС Луганської області

ОЦІНКА	ПОКАЗНИК	СЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ
-	Наявність пошуку по сайту	1,111
-	Наявність мапи сайту	0,222
+	Наявність адаптованої мобільної версії веб-сайту (перевірка через мобільний пристрій – смартфон, планшет)	2,833
-	Наявність версії веб-сайту для осіб з вадами зору	1,500
-	Режим веб-сайту для дальтоніків	1,333
+	Можливість повернення на головну сторінку з будь-якої сторінки сайту	2,833
+	Наявність меню навігації на кожній сторінці сайту	2,944
-	Наявність багатомовної версії сайту	1,111
+	Прості кольори та шрифти без засічок	2,889
-	Можливість використання клавіатури замість миші, використання «гарячих клавіш»	0,000
+	Великі клікабельні області/кнопки та поля форм	2,889
+	Коректне відображення при зміні масштабу	3,000
-	Пристосованість для використання екранних дикторів (текстові розшифровки для відео, структурована розмітка сторінок, можливість управління з клавіатури, посилання та заголовки з описом)	0,000
+	Веб-сторінки не містять елементів, що спалахують більше трьох разів на секунду	2,833
+	Виділення важливих елементів з використанням форм, кольорів і тексту, а не лише кольорів	2,944

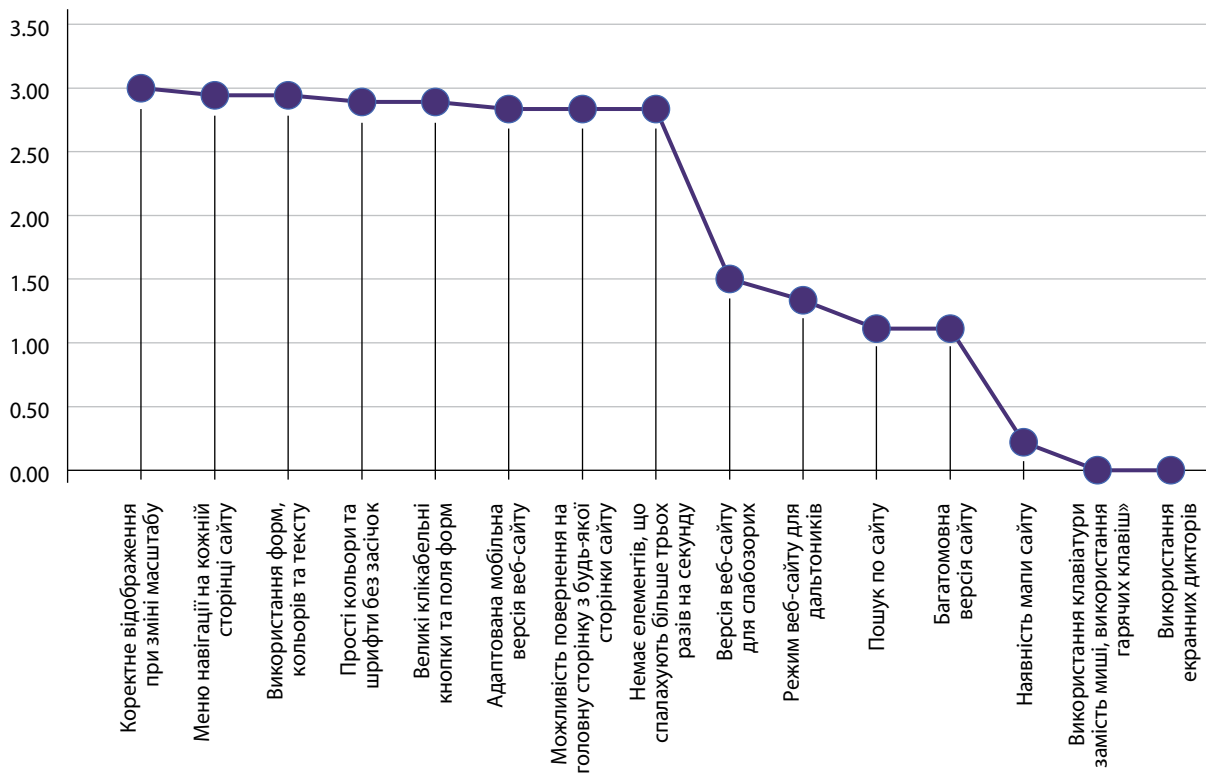

Рис. 2. Рівень зручності користування офіційними сайтами ОМС Луганської області

Діапазон даних коливається в інтервалі від 0 до 3. При детальному розгляді стає помітним суттєве зміщення в позитивний бік, тому що половина показників наближається до максимальної оцінки. Для чотирьох показників спостерігається нижче середньої оцінки, а три показники зовсім не беруться до уваги. Таким чином, сайтами ОМС Луганської області в цілому зручно користуватися, однак вони потребують ще немалих технічних налаштувань.

Таблиця 7. Розподіл показників щодо зручності користування сайтами ОМС Луганської області за інтервалами оцінок

ОЦІНКА	ІНТЕРВАЛ СЕРЕДНІХ ЗНАЧЕНЬ	КІЛЬКІСТЬ ПОКАЗНИКІВ	ПОКАЗНИКИ
Відсутність сервісу	від 0 до 0,5	3	<ul style="list-style-type: none"> Наявність мапи сайту Можливість використання клавіатури замість миші, використання «гарячих клавіш» Пристосованість для використання екранних дикторів (текстові розшифровки для відео, структурована розмітка сторінок, можливість управління з клавіатури, посилання та заголовки з описом)
Наявність сервісу	від 0,51 до 2,5	4	<ul style="list-style-type: none"> Наявність версії веб-сайту для осіб з вадами зору Режим веб-сайту для дальтоніків Наявність пошуку по сайту Наявність багатомовної версії сайту
Сервіс налаштований повністю	від 2,51 до 3	1	<ul style="list-style-type: none"> Меню навігації на кожній сторінці сайту Використання форм, кольорів і тексту Прості кольори та шрифти без засічок Великі клікабельні кнопки та поля форм Адаптована мобільна версія веб-сайту Можливість повернення на головну сторінку з будь-якої сторінки сайту Немає елементів, що спалахують більше трьох разів на секунду

Офіційні сайти ОМС Луганської області мають високі показники щодо зручності користування сайтом. Дотримані майже всі технічні принципи веб-дизайну для сайту з категорії інтернет-представництв, а саме: коректне відображення при зміні масштабу (3,00), наявність меню навігації на кожній сторінці сайту (2,94), великі клікабельні кнопки та поля форм (2, 89), прості кольори та шрифти без засічок (2,89) тощо.

Через відсутність багатомовної версії (1,11) на деяких сайтах не впевнено будуть відчувати себе користувачі, які погано розуміють українську мову. Той, хто розгубиться від величезного потоку інформації, схоче скористатися функцією пошуку на сайті, але на деяких сайтах він взагалі відсутній, у деяких випадках працює не завжди коректно (1,11). Нерідко зустрічаються сайти, в яких немає технічної допомоги для осіб з вадами зору (1,5) та дальтоніків (1,33).

Відмічається відсутність тільки тих технологій, які нечасто використовуються, а саме: можливість використання клавіатури замість миші, використання «гарячих клавіш» і пристосованість для використання екранних дикторів. Водночас адміністраторам сайту необхідно передбачити версії сайту на різних мовах, щоб залучати до спільних проектів інвестиційні компанії та міжнародні громадські організації.

2.5. РІВЕНЬ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА САЙТАХ ОМС

Таблиця 6. Рівень доступу до публічної інформації на офіційних інтернет-представництвах ОМС Луганської області

ОЦІНКА	ПОКАЗНИК	СЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ
-	Інформація про спеціальний структурний підрозділ або відповідальну особу, що забезпечують доступ до публічної інформації	0,500
-	Наявність форм запитів на публічну інформацію	1,111
-	Можливість подати запит через електронну пошту	0,500
-	Інформація про систему обліку (реєстр публічної інформації), види інформації, яку зберігає розпорядник	0,667
-	Інформація про порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності	1,111
-	Звіти щодо задоволення запитів на інформацію	1,167

Діапазон даних коливається в інтервалі від 0,5 до 1,17. При цьому помітних зсувів у той чи інший бік не спостерігається. Таким чином, доступ до публічної інформації на сайтах ОМС Луганської області організований, але не налаштований, тобто пояснювальної інформації та можливостей отримати доступ до публічної інформації зовсім мало.

Через невизначеність у місцевих органах влади спеціального структурного підрозділу або відповідальної особи, що забезпечує доступ до публічної інформації (0,5), користувачеві буде незрозумілим, до кого звертатися при наявності запитань. Не полегшує роботу відвідувачів відсутність на більшості сайтах можливості подати запит через електронну пошту (0,5).

На 7 сайтах взагалі немає жодної інформації про процедуру доступу до публічної інформації, на вісьмох сайтах – представлена частково, та тільки в двох ОМС можна говорити про найвищий рівень доступу до публічної інформації (Попаснянська міська рада – 3, Рубіжанська міська рада – 2, 83).

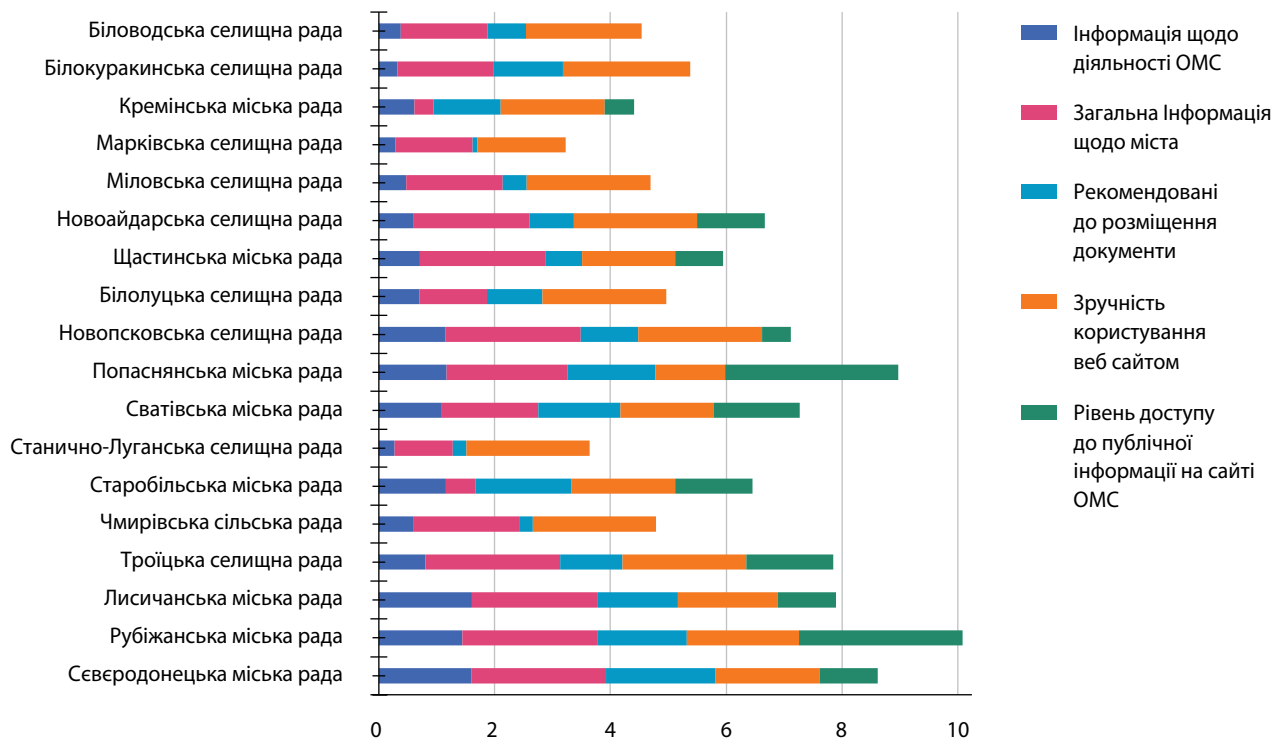

Рис. 3. Зведені дані по виміру інформаційної наповненості офіційних веб-сайтів по кожному цільовому ОМС Луганської області

При узагальненні інформації по виміру інформаційної наповненості можна виділити успішні та невдалі практики формування контенту офіціальних сайтів. Для цього були підсумовані середні значення по п'яти вимірам, тому значення зведених даних може коливатися від 0 до 15 балів. При ранжируванні слід розмежувати міські та селищні ради як різні за розміром громадами.

Найбільш успішними серед веб-сайтів міських рад можна вважати сайт Рубіжанської міської ради (10,087). Майже на одному рівні опинилися Попаснянська та Северодонецька міські ради (8,976 та 8,614 відповідно). Кремінська міська рада зупинилася на найнижчому рівні (4,404), насамперед через малу увагу до організації доступу до публічної інформації та скорочений варіант щодо розміщення загальної інформації про місто та діяльність органів місцевого самоуправління.

Серед веб-сайтів селищних рад перші три місця чітко розділили Троїцька (7,847), Новопсковська (7,118) та Новоайдарська (6,665) селищні ради. Троїцька та Новопсковська селищні ради змогли наповнити інформацією веб-сайти краще, ніж деякі міські ради. При цьому Новопсковська селищна рада поступається Троїцькій тільки в показниках доступу до публічної інформації, Новоайдарській селищній раді не вистачає інформації про плани та результати діяльності їх керівників. Багато над наповненням веб-сайту доведеться працювати Марківській та Станично-Луганській селищним радам (3,23 та 3,641 відповідно).

ОЦІНКА ВИМІРУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАПОВНЕНОСТІ ОФІЦІЙНИХ ВЕБ-САЙТІВ

СФЕРА ОЦІНКИ	РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ	РЕЗУЛЬТАТ ОЦІНКИ	КОМЕНТАРІ
2.1. Інформація щодо діяльності ОМС	Високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> 28% цільових ОМС Луганської області не мають офіційних сайтів. Декілька законів України окреслюють досить велику кількість інформації, яку необхідно відображати на сайті органів влади та регулярно поновлювати. Здебільшого структура сайтів цільових ОМС розроблена, але часто не наповнена змістом. Спостерігається певна вибірковість стосовно публікації інформації щодо діяльності ОМС. Наприклад, на вкрай низькому рівні оприлюднення інформації щодо стану та використання комунального майна, із земельних питань і щодо проведення громадських слухань.
2.2. Загальна інформація щодо регіону	Високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Небайдуже ставлення до політичних питань територіальної громади та патріотичне ставлення до регіону проживання не в останню чергу формується завдяки поінформованості в історії та символіки регіону, святкуванню пам'ятних дат і шануванню почесних громадян. З цим завданням впорались майже всі ОМС. Практично відсутні анонси зустрічей керівництва та загальних офіційних заходів. Тому потребує уваги налагодження механізмів роботи ОМС по зв'язкам з громадськістю.
2.3. Рекомендовані до розміщення документи	Середній високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Формальні документи, які мають функцію розпорядчої дії або нормативного плану, доволі добре представлені на сайтах. На деяких сайтах привертає до себе увагу зручна функція пошуку² серед рішень місцевої ради, рішень виконкому та розпоряджень голови в межах одного вікна. Дуже низьким виявився рівень оприлюднення звітів і планів роботи ОМС.
2.4. Зручність користування веб-сайтом	Високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Не всі сайти цільових ОМС Луганської області адаптовані для осіб з вадами зору, що обмежує можливість таких людей отримувати соціально значущу інформацію. Рідко зустрічаються технічні проблеми з кодуванням³, що перешкоджає прочитання тексту. Для перевірки сайту є спеціалізовані відкриті ресурси. Сайт Попаснянської міської ради – хороший приклад наповненого сайту, але страждає технічна сторона роботи та бажано оновити веб-дизайн.
2.5. Рівень доступу до публічної інформації на сайті ОМС	Високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Середні значення наповнення цих розділів коливаються від 0,5 до 1,1, тобто навіть половину необхідної інформації сайти не містять. Найбільш повна інформація щодо доступу до публічної інформації міститься на сайтах Попаснянської та Рубіжанської міських рад. Для максимального спрощення процедури подання запиту й отримання інформації стає обов'язковим розділ про порядок доступу, про розпорядників, про форми подачі заявки на отримання та про звітність про виконання заявок. Наразі більшість ОМС такого розділу не мають.
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ВИМІРОМ	Середньо-високий	ЖОВТИЙ	Моніторинг офіційних веб-сайтів ОМС Луганської області за виміром інформаційної наповненості свідчить про наявність проблем із повнотою оприлюднення інформації та доступністю веб-контенту.

² Приклад пошуку на сайті Новоайдарської селищної ради: <http://novoajdar.selrada.org.ua/docs>

³ Наприклад, <http://www.kremrada.gov.ua/index.php/miska-rada/osnovna-informatsia>

ВИМІР ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ УЧАСТІ

РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ: **ВИСОКИЙ**

Контекст: За даним виміром оцінюється рівень використання інструментів електронної участі в цільових органах влади. Під цим розуміються електронні рішення, що сприяють формуванню якісного діалогу між органами влади та громадянами та дають змогу залучати громадян до процесу прийняття рішень, формування політики.

Оцінювання здійснюється за 3 основними рівнями:

- рівень використання інструментів зворотного зв'язку;
- рівень використання електронних петицій;
- рівень впровадження електронних інструментів бюджету участі (громадського бюджету).

Методи збору інформації за цим виміром: надсилання запитів до цільових органів влади, що ввійшли до вибірки та опрацювання отриманих відповідей; аналіз веб-ресурсів (офіційні сайти цільових органів влади, платформи e-dem.in.ua та «Розумне місто», інші ресурси). Оцінка інструментів електронної участі на офіційних сайтах здійснювалась лише для тих 18 ОМС, які ці сайти мають (перелік наведено у вимірі інформаційної наповненості офіційних веб-сайтів).

3.1. РІВЕНЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ

3.1.1. НАЯВНІСТЬ НА САЙТІ ФОРМИ ПОДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗВЕРНЕНЬ

Рис. 4. Наявність форми подання електронних звернень на сайтах ОМС Луганської області

7 ОМС мають форму зворотного зв'язку, в якому можна відправити звернення за наявності електронної пошти (Білокуракинська, Щастинська, Сватівська, Станично-Луганська, Лисичанська, Рубіжанська та Северодонецька). Ще 7 місцевих рад (Троїцька, Чмирівська, Новопсковська, Білолуцька, Новоайдарська,

Міловська) пропонують такі форми в розділі «Контакти» (або «Задати запитання») та надають електронну пошту, яку неможливо скопіювати в поле електронного листа (вказана як зображення). На сайті Кремінської міської ради є форма для електронних звернень, але розташована тільки в розділі «Міська рада» (<http://www.kremrada.gov.ua/index.php/miska-rada/zvorotnyi-zviazok>), тобто використовуючи цю форму, відвідувач сайту відправити своє звернення міському голові не зможе.

Сайти чотирьох ОМС не мають форми для подання електронного звернення (Біловодська, Марківська, Попаснянська, Старобільська).

3.1.2. НАЯВНІСТЬ ОНЛАЙН-ПРИЙМАЛЬНІ МІСЬКОГО ГОЛОВИ

Жодний з 18 ОМС Луганської області, в яких є офіційний сайт, не має онлайн-приймальної.

3.1.3. ОПРИЛЮДНЕННЯ НА САЙТІ СТАТИСТИКИ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН

Рис. 5. Оприлюднення на сайті статистики звернень громадян на сайтах ОМС Луганської області

Три ОМС оприлюднюють на сайті статистику звернень (Сєверодонецька, Рубіжанська, Лисичанська).

Доволі докладно та без зайвих кліків і завантажень наводяться узагальнені дані про звернення громадян, що надійшли до Рубіжанської міської ради за 2017 рік. Проте слід перевернути таблицю, щоб зменшити ширину та поліпшити читабельність.

У форматі *.doc надають узагальнені звіти три ОМС: Попаснянська міська рада, Сватівська міська рада за 2017 рік та перший квартал 2018 року; Новопокровська селищна рада тільки за 2017 рік.

Решта 12 ОМС не мають такої інформації на сайті взагалі (Біловодська селищна рада, Білокуракинська селищна рада, Кремінська міська рада, Марківська селищна рада, Міловська селищна рада, Новоайдарська селищна рада, Щастинська міська рада, Білолуцька селищна рада, Нижньодуванська селищна рада, Старобільська міська рада, Чмирівська селищна рада, Троїцька селищна рада).

3.1.4. ПРОВЕДЕННЯ ОНЛАЙН-ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ З АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ЖИТТЯ МІСТА

Рис. 6. Проведення онлайн-опитування громадськості з актуальних питань життя міста на сайтах ОМС Луганської області

Сєверодонецька міська рада використовує можливість дізнатися думку громадськості за допомогою онлайн-опитування. Для цього створений окремий розділ у правому меню «Опитування». Заявлений засіб запобігання множинних відповідей (голосування можливе лише один раз з одної IP-адреси). На момент проведення дослідження можна було віддати голос лише по одній з трьох тем опитування, які фактично закінчились (дата початку онлайн-голосування – 31.07.2016, дата завершення – 15 серпня).

Також на офіційних сайтах двох селищних рад було наведено результати опитування, хоча і не в форматі онлайн-опитування. Чмирівська селищна рада знайомить відвідувачів з результатами незалежного дослідження громадської думки жителів Чмирівської ОТГ, яке було проведено з метою визначення потреб жителів для врахування при розробці Стратегічного плану. Троїцька селищна рада надає до уваги громади результати опитування населення громади щодо оцінки соціальних потреб, яке проводилось на початку жовтня 2017 року в Троїцькій ОТГ.

Старобільська міська рада в період з 19.04.2016 до 03.03.2017 провела чотири інтернет-голосування, щодо яких можна переглянути статистику та кількість учасників голосування.

Щастинська міська рада пропонує тільки одне питання в форматі інтернет-голосування («Нравится ли вам состояние парковых зон?») без можливості переглянути результати.

Не вбачають за потрібне здійснювати онлайн-опитування 13 ОМС (Біловодська селищна рада, Білокуракинська селищна рада, Кремінська міська рада, Марківська селищна рада, Міловська селищна рада, Новоайдарська селищна рада, Білолуцька селищна рада, Новопсковська селищна рада, Попаснянська міська рада, Нижньодуванська селищна рада, Сватівська міська рада, Лисичанська міська рада, Рубіжанська міська рада).

Дещо вводять в оману сторінка сайту Новоайдарської селищної ради, на якій під заголовком «Онлайн опитування щодо реформи Децентралізації «Я – ГРОМАДА!»» проводиться своєрідний іспит на знання принципів децентралізації та формування ОТГ. Метою такої інтерактивності з відвідувачами може бути тільки залучення до активних дій щодо створення територіальної громади, але пропагандистські цілі ніяк не вирішують завдання вивчення актуальних питань життя громадян.

3.1.5. ЗВ'ЯЗОК САЙТУ З СОЦІАЛЬНИМИ МЕРЕЖАМИ

Рис. 7. Зв'язок офіційних сайтів ОМС Луганської області із соціальними мережами

7 ОМС наповнюють матеріалами сторінки на Facebook. Лисичанська міська рада підтримує сторінку в Twitter. Одразу три соціальні мережі підтримує Северодонецька міська рада. Офіційний канал Рубіжанської міської ради містить багато відео, що розкриває ключову діяльність органу місцевого самоврядування. Тобто половина ОМС мають свої представництва для прихильників соціальних мереж.

Щастинська міська рада має посилання на сторінку в Facebook, але виявилось, що це сторінка громадської організації («Агенція Місцевого Розвитку міста Щастя» – <https://www.facebook.com/amr.schastye.org>).

9 ОМС не ведуть сторінки в жодній соціальній мережі (Білокуракинська селищна рада, Кременська міська рада, Марківська селищна рада, Міловська селищна рада, Новоайдарська селищна рада, Нижньодуванська селищна рада, Сватівська міська рада, Старобільська міська рада, Чмирівська селищна рада).

3.1.6. МОЖЛИВІСТЬ КОМЕНТУВАТИ НОВИНИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ НА ОФІЦІЙНОМУ САЙТІ ТА/АБО В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Рис. 8. Можливість коментувати новини та інформаційні повідомлення на офіційних сайтах ОМС Луганської області

Біловодська селищна рада – єдиний сайт ОМС, на якому коментар до новини можна залишити без зайвих перешкод. Марківська селищна рада надає можливість коментувати публікації тільки зареєстрованим відвідувачам.

Сватівська міська рада дає можливість оцінити новину за 5-бальною шкалою та сформуванати на підставі цих даних рейтинг публікацій.

Кнопки «порекомендувати статтю» своїм друзям або «поділитись новиною» на особистій стрічці новин через соціальні мережі є у більшості сайтів ОМС. Однак така функція не дає можливості коментувати новини на офіційному сайті та не пов'язує ці коментарі з офіційними сторінками органу влади в соціальних мережах.

Тому вважається, що відвідувачі сайтів 15 ОМС не мають можливості обговорювати новини та таким чином взаємодіяти з місцевою владою (Білокуракинська селищна рада, Кременська міська рада, Міловська селищна рада, Новоайдарська селищна рада, Щастинська міська рада, Білолуцька селищна рада, Новопсковська селищна рада, Попаснянська міська рада, Нижньодуванська селищна рада, Старобільська міська рада, Чмирівська селищна рада, Троїцька селищна рада, Лисичанська міська рада, Рубіжанська міська рада, Северодонецька міська рада).

3.1.7. МОЖЛИВІСТЬ ОБГОВОРЮВАТИ ПРОЕКТИ НОРМАТИВНИХ АКТІВ МІСЦЕВОЇ РАДИ ТОЩО

Всі 18 ОМС, в яких є офіційний сайт, не мають можливості обговорювати проекти рішень місцевих рад.

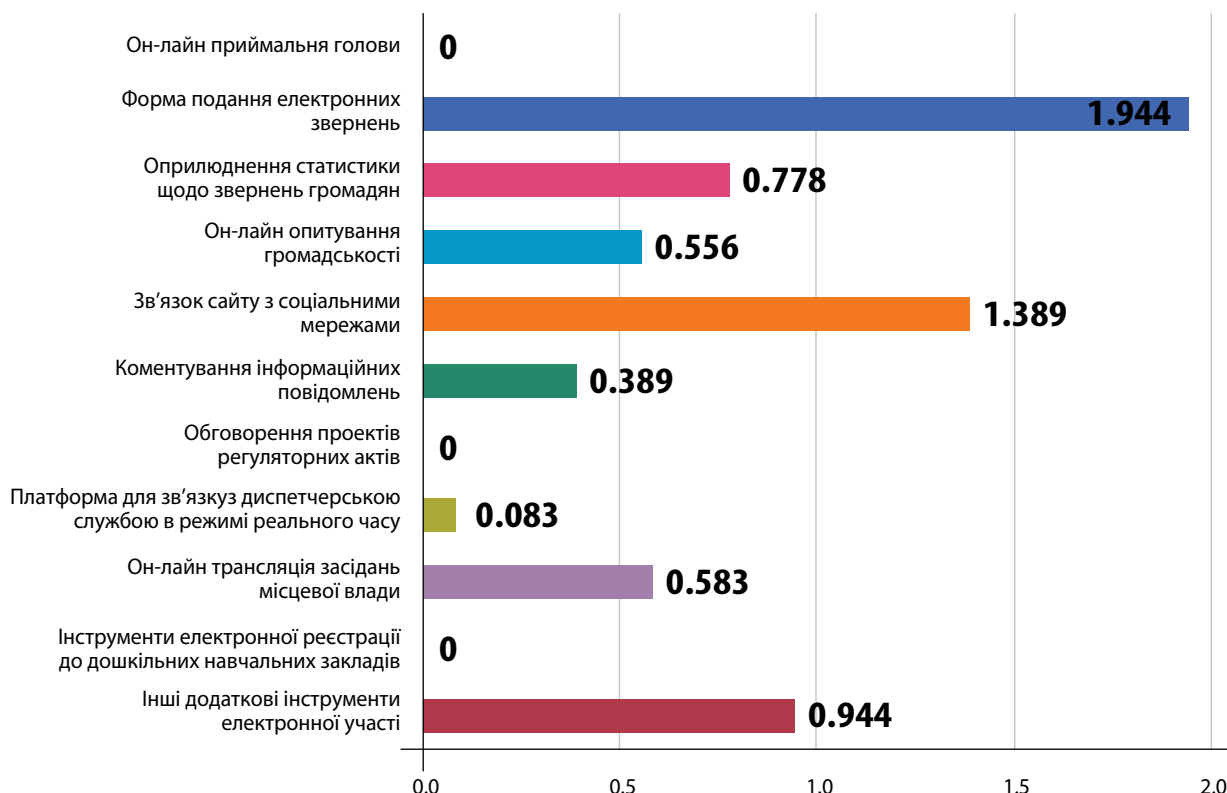

Рис. 9. Рівень використання інструментів зворотного зв'язку на сайтах ОМС Луганської області (середнє значення)

Найкраще ОМС Луганської області засвоїли два інструменти зворотного зв'язку: форму подання електронних звернень (1,94) та взаємодію через сторінки в соціальних мережах (1,39). Вони звичні для службовців і зрозумілі громадянам. На жаль, досить низький рівень оприлюднення статистики звернень громадян (0,78), хоча для цього не має ні технічних, ні фінансових перешкод. Інноваційним інструментом зворотного зв'язку є онлайн-

трансляція засідань місцевої влади та громадських слухань (0,58), що обов'язково приверне увагу до форм впливу на громадське життя, сприятиме обізнаності в процедурі прийняття рішень та забезпечить прозорість у роботі місцевих органів влади.

Також варто приділити більше уваги таким зручним засобам висловити свою думку, як онлайн-опитування громадян стосовно актуальних питань громади (0,56), коментування новин та інформаційних повідомлень на офіційному сайті (0,39) та комунікативна платформа для зв'язку з диспетчерською службою в режимі реального часу (0,08). При використанні інструментів зворотного зв'язку важливо забезпечити якісну та своєчасну модерацію веб-ресурсів ОМС, а також захист від спаму та ботів.

3.2. РІВЕНЬ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЕТИЦІЙ

3.2.1. МОЖЛИВІСТЬ ПОДАТИ ЕЛЕКТРОННУ ПЕТИЦІЮ

ОЦІНКА	ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ПОДАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ПЕТИЦІЇ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	a. через веб-сайт органу влади	1	Новопсковська селищна рада
+	b. платформа e-dem.in.ua	3	Попаснянська міська рада Лисичанська міська рада Сєвєродонецька міська рада
○	c. платформа «Розумне місто»	0	
+	d. інші ресурси (https://gromada.org.ua/petitions)	4	Новоайдарська селищна рада Білокуракинська селищна рада Чмирівська селищна рада Троїцька селищна рада
-	Немає можливості подати електронну петицію	9	Біловодська селищна рада Білолуцька селищна рада Золотівська міська рада Красноріченська селищна рада Щастинська міська рада Нижньодуванська селищна рада Сватівська міська рада Старобільська міська рада Рубіжанська міська рада

Більшість органів місцевої влади не надають можливості активному населенню брати участь у формуванні порядку денного. Жителі лише вісьмох ОМС Луганської області мають можливість ініціювати обговорення соціально важливого питання для територіальної громади та подати електронну петицію, чотири з них використали платформу gromada.org.ua, три – платформу e-dem.in.ua, один – через офіційний сайт органу влади.

Платформа «Розумне місто» місцевими радами Луганської області на час проведення дослідження не використовувалась.

Найбільше подано петицій до Сєвєродонецької міської ради. На час проведення оцінки для 14 петицій тривав збір підписів, 3 заявки чекали на розгляд, на 2 петиції були оприлюднені відповіді.

3.2.2. НАЯВНІСТЬ ВІДПОВІДЕЙ НА ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ

ОЦІНКА	КАТЕГОРІЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
○	не отримали петицій	4	Білокуракинська селищна рада Новоайдарська селищна рада Новопсковська селищна рада Чмирівська селищна рада
+	обґрунтовано відповідним нормативно-правовим актом	2	Сєверодонецька міська рада Лисичанська міська рада
○	розгорнуте обґрунтування без посилання на НПА	0	
○	коротке обґрунтування з посиланням на НПА	0	
○	коротке обґрунтування без посилання на НПА	0	
○	відповіді немає або її не обґрунтовано	0	
○	петиція не отримала необхідної кількості голосів	2	Попаснянська міська рада Троїцька селищна рада
-	немає можливості подати електрону петицію	9	Білолуцька селищна рада Біловодська селищна рада Красноріченська селищна рада Щастинська міська рада Золотівська міська рада Нижньодуванська селищна рада Сватівська міська рада Старобільська міська рада Рубіжанська міська рада

3.2.3. ОБґРУНТОВАНІСТЬ ВІДПОВІДЕЙ НА ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ

Чотири ОМС (Білокуракинська селищна рада, Новоайдарська селищна рада, Новопсковська селищна рада, та Чмирівська селищна рада) не отримали жодної петиції для розгляду. Тільки три ОМС отримали та дві відреагували на електроні петиції:

1. Сєверодонецька міська рада – відповіді були обґрунтовані відповідними нормативно-правовими актами⁴.
2. Лисичанська міська рада – відповідь була обґрунтована відповідним нормативно-правовим актом⁵.
3. Попаснянська міська рада – у період з листопада 2015 по жовтень 2017 року було подано одинадцять петицій, але жодна з них не отримала необхідної кількості голосів для розгляду на засіданні, тому відповіді не було.
4. Троїцька селищна рада – мала одну петицію, але вона не отримала необхідної кількості голосів для розгляду на засіданні, тому відповіді не було.

⁴ <https://e-dem.in.ua/severodonetsk/petition/consider/all>

⁵ <https://e-dem.in.ua/lisichansk/Petition/View/9>

3.2.4. НАЯВНІСТЬ НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА, ЗАТВЕРДЖЕНОГО ОМС, ЩО РЕГУЛЮЄ ПОРЯДОК ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННИХ ПЕТИЦІЙ

Такий нормативний документ мають лише три ОМС:

5. 1. Рішення сесії Сєвєродонецької міської ради № 1526 від 22.06.2017 «Про внесення змін до Статуту та затвердження Порядку розгляду електронних петицій, адресованих Сєвєродонецькій міській раді»
6. 2. Рішення сесії Лисичанської міської ради № 9/138 від 28.04.2016 «Про внесення змін до Статуту територіальної громади та затвердження Порядку розгляду електронних петицій»
7. 3. Рішення Попаснянської міської ради № 69/5 від 23.10.2015 «Про затвердження Порядку розгляду електронної петиції у Попаснянській міській раді»

Саме ці три ОМС надають можливість своїм жителям подавати електронну петицію через платформу e-dem.in.ua. Очевидно, в ОМС, які надають можливість подати електронну петицію через власний сайт або іншу платформу, через відсутність відповідних розпорядчих документів щодо порядку їх розгляду приводять до того, що жоден житель ще не скористався новою можливістю впливати на порядок денний місцевої ради.

3.2.5. ОПРИЛЮДНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ЗМІН, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В МІСТІ У ВІДПОВІДЬ НА ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ

У Попасній інформація щодо змін, які відбулися в місті у відповідь на електронні петиції буде оприлюднюватися на офіційній сторінці веб-сайту Попаснянської міської ради <http://popasn-gorsovet.gov.ua> та на <https://e-dem.in.ua/popasna/>.

У Лисичанську громадяни можуть ознайомитись зі змінами після розгляду електронної петиції в матеріалах засідань виконавчого комітету, наприклад: рішення виконавчого комітету від 16.05.2017 № 194 розроблено Програму регулювання чисельності безпритульних тварин на території м. Лисичанська на 2017-2020 роки.

У Сєвєродонецьку у разі виникнення змін у зв'язку з вирішенням питання, викладеного в електронній петиції, міська рада планує інформувати через офіційний сайт міської ради.

3.3. РІВЕНЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ІНСТРУМЕНТІВ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ (ГРОМАДСЬКОГО БЮДЖЕТУ)

3.3.1. ВИКОРИСТАННЯ ЦІЛЬОВИМ ОРГАНОМ ВЛАДИ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ, РІК ВПРОВАДЖЕННЯ

3.3.2. НАЯВНІСТЬ МІСЦЕВОГО НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА, ЯКИЙ РЕГУЛЮЄ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ІНСТРУМЕНТІВ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ

3.3.3. НАЯВНІСТЬ ВЕБ-СТОРІНКИ АБО САЙТУ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ

ОЦІНКА	ОМС	РІК ВПРОВАДЖЕННЯ	АДРЕС ВЕБ-СТОРІНКИ АБО САЙТУ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ
+	Северодонецька міська рада	2017	https://sed-budget.e-dem.in.ua
+	Новопсковська селищна рада	2017	http://novopskovrada.gov.ua/bjudzhet-uchasti-16-06-54-02-11-2016/
+	Білокуракінська селищна рада	2018	https://bilokurakynska-gromada.gov.ua/bjudzhet-uchasti-11-21-43-07-02-2018/
+	Білолуцька селищна рада	2018	http://biloluck.selrada.org.ua/news/15-12-2007-11-2012-2017/ – сторінка не працює
+	Новоайдарська селищна рада	2018	http://novoajdar.selrada.org.ua/bjudzhet-uchasti-09-15-15-11-04-2018/
-	Біловодська селищна рада Красноріченська селищна рада Щастинська міська рада Золотівська міська рада Попаснянська міська рада Нижньодуванська селищна рада Сватівська міська рада Старобільська міська рада Чмирівська селищна рада Троїцька селищна рада Лисичанська міська рада Рубіжанська міська рада Северодонецька міська рада		

Органами місцевого самоврядування п'яти територіальних громад використовується інструмент бюджет участі. Северодонецька міська рада та Новопсковська селищна рада запровадили таку можливість для громадян у 2017 році. Досить багато відгуків на цей інструмент жителів Северодонецьку, які подали 58 проектів на розгляд і серед яких наразі відзначається переможець.

Три ОМС впровадили таку ініціативу у 2018 році, тому про результати говорити ще зарано.

13 ОМС Луганської області не використовують бюджет участі.

3.3.4. МОЖЛИВІСТЬ ПОДАВАННЯ ПРОЕКТНИХ ЗАЯВОК В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ;

3.3.5. МОЖЛИВІСТЬ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЕКТНИХ ЗАЯВОК В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ;

3.3.6. МОЖЛИВІСТЬ ГОЛОСУВАННЯ ЗА ПРОЕКТНУ ЗАЯВКУ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ.

ОЦІНКА	ОМС	МОЖЛИВІСТЬ ПОДАВАННЯ ПРОЕКТНИХ ЗАЯВОК В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ	МОЖЛИВІСТЬ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЕКТНИХ ЗАЯВОК В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ	МОЖЛИВІСТЬ ГОЛОСУВАННЯ ЗА ПРОЕКТНУ ЗАЯВКУ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ
-	Біловодська селищна рада	-	-	-
+	Білокуракинська селищна рада	+	-	-
+	Білолуцька селищна рада	-	+	+
-	Золотівська міська рада	-	-	-
-	Красноріченська селищна рада	-	-	-
-	Нижньодуванська селищна рада	-	-	-
-	Новоайдарська селищна рада	-	-	-
+	Новопсковська селищна рада	+	+	+
-	Попаснянська міська рада	-	-	-
-	Сватівська міська рада	-	-	-
-	Старобільська міська рада	-	-	-
-	Троїцька селищна рада	-	-	-
-	Чмирівська селищна рада	-	-	-
-	Щастинська міська рада	-	-	-
-	Лисичанська міська рада	-	-	-
-	Рубіжанська міська рада	-	-	-
+	Северодонецька міська рада	+	-	+
	Всього:	3	2	3

Бюджет участі в м. Северодонецьк використовується майже в повному обсязі. Не передбачена лише можливість обговорювати проекти в онлайн-режимі. На час проведення дослідження за допомогою зовнішньої платформи (<https://sed-budget.e-dem.in.ua/#/>) було подано 58 проектів, які можуть претендувати на фінансування.

Новопсковська селищна рада повідомила про можливість через гугл-форму подати проект, обговорити та проголосувати за нього в електронній формі. Але в розділі «Бюджет участі – Проекти» такої можливості не виявлено. (<http://novopskovrada.gov.ua/proekti-12-39-52-13-12-2016/>).

Білокуракинська селищна рада опублікувала положення, бланк-заяви на участь у конкурсі проектів для завантаження, тексти проектів для обговорення у форматі *.pdf.

Новоайдарська селищна рада прийняла рішення щодо бюджету участі 22 березня 2018, тому на офіційному сайті розділ «Бюджет участі» містить тільки інформаційні матеріали. Також недопрацьовані електронні інструменти бюджету участі в Білолуцькій селищній раді: хоча в анкеті заявлена можливість обговорити та проголосувати за проектну заяву, але інтернет-користувач здійснити це не має можливості.

ОЦІНКА ВИМІРУ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ УЧАСТІ

СФЕРА ОЦІНКИ	РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ	РЕЗУЛЬТАТ ОЦІНКИ	КОМЕНТАРІ
3.1. Рівень використання інструментів зворотного зв'язку	Високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Форми зворотного зв'язку фактично зводяться до електронних звернень і коментарів (або інших форм реакції на пости) в соціальних мережах. Різноманіття електронних форм зворотного зв'язку слугуватиме підвищенню відповідальності та прозорості влади та визначенню шляхів покращення взаємодії громадськості та бізнесу з органами влади.
3.2. Рівень використання електронних петицій	Високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Половина ОМС Луганської області забезпечують громадян технічною можливістю подати електронну петицію. Проте рівень активності громадян невисокий і часто електронні петиції не набирають необхідної для їх розгляду кількості голосів. За результатами голосування деякі питання починають розглядатися органами місцевого самоврядування.
3.3. Рівень впровадження електронних інструментів бюджету участі (громадського бюджету)	Середній високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> Бюджети участі в форматі електронного урядування тільки набирає обертів. Тільки три громади Луганської області впроваджують такий інструмент у 2017-2018 рр., але ще не цілком його засвоїли. Успішною можна назвати практику впровадження бюджету участі Северодонецькою міською радою.
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ВИМІРОМ	Високий	ЖОВТИЙ	Аналіз експертних відповідей за виміром використання інструментів електронної участі свідчить про початок використання засобів зворотного зв'язку, але на вкрай низькому рівні впровадження електронних петицій та бюджету участі.

ВИМІР ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ: ДУЖЕ ВИСОКИЙ

Контекст: За цим виміром оцінюється рівень доступу до публічної інформації у формі відкритих даних:

- наявність реєстру публічної інформації в формі відкритих даних на офіційних веб-сайтах цільових органів влади;
- наявність кабінетів цільових органів влади на Єдиному веб-порталі відкритих даних data.gov.ua;
- наявність кабінетів цільових органів влади на Єдиному веб-порталі використання публічних фінансів e-data.gov.ua;
- наявність місцевих нормативно-правових актів, що регулюють порядок доступу до відкритих даних тощо.

Методи збору інформації за цим виміром: надсилання запитів до цільових органів влади, що ввійшли до вибірки та опрацювання отриманих відповідей; аналіз веб-ресурсів (офіційні сайти цільових органів влади, веб-портали data.gov.ua, e-data.gov.ua). Оцінка наявності на офіційних сайтах рубрики «Відкриті дані» та реєстру відкритих даних здійснювалась лише для тих 18 ОМС, які ці сайти мають (перелік наведено у вимірі інформаційної наповненості офіційних веб-сайтів).

4.1. НАЯВНІСТЬ КАБІНЕТІВ ЦІЛЮВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ НА ЄДИНОМУ ДЕРЖАВНОМУ ВЕБ-ПОРТАЛІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ DATA.GOV.UA

ОЦІНКА	КАТЕГОРІЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	мають наповнений кабінет	5	Новопсковська селищна рада Попаснянська міська рада Лисичанська міська рада Рубіжанська міська рада Сєвєродонецька міська рада
+	мають кабінет, але ненаповнений	1	Новоайдарська селищна рада
-	відсутній кабінет	19	Біловодська селищна рада Білокуракинська селищна рада Щастинська міська рада Золотівська міська рада Нижньодуванська селищна рада Сватівська міська рада Чмирівська селищна рада Троїцька селищна рада Кремінська міська рада Марківська селищна рада Міловська селищна рада Станично-Луганська селищна рада Старобільська міська рада Красноріченська селищна рада Білолуцька селищна рада Широківська селищна рада Новоастрханська сільська рада Містківська сільська рада Лозно-Олександрівська селищна рада

Портал виступає однією з платформ для забезпечення надання доступу до публічної інформації у формі відкритих даних.

Серед цільових ОМС наповнений кабінет мають чотири міські ради (Попаснянська, Лисичанська, Рубіжанська, Сєвєродонецька) та одна селищна рада (Новопсковська). Ненаповнений кабінет має Новоайдарська селищна рада, а ще в 8 ОМС взагалі відсутній кабінет.

4.2. НАЯВНІСТЬ КАБІНЕТІВ ЦІЛЮВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ НА ЄДИНОМУ ВЕБ-ПОРТАЛІ ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ E-DATA.GOV.UA

ОЦІНКА	КАТЕГОРІЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
+	мають наповнений кабінет	9	Щастинська міська рада Білолуцька селищна рада Новопсковська селищна рада Попаснянська міська рада Сватівська міська рада Троїцька селищна рада Лисичанська міська рада Рубіжанська міська рада Сєвєродонецька міська рада
+	мають кабінет, але ненаповнений	1	Новоайдарська селищна рада
-	відсутній кабінет	15	Біловодська селищна рада Білокуракинська селищна рада Нижньодуванська селищна рада Чмирівська селищна рада Красноріченська селищна рада Золотівська міська рада Старобільська міська рада Кремінська міська рада Лозно-Олександрівська селищна рада Марківська селищна рада Міловська селищна рада Містківська сільська рада Новоастрханська сільська рада Станично-Луганська селищна рада Широківська селищна рада

Є-Data — це офіційний державний інформаційний портал у мережі Інтернет, на якому оприлюднюється інформація про використання публічних коштів і реалізується ідея «Прозорого бюджету».

Незважаючи на те, що за неопрілюднення інформації передбачено адміністративну відповідальність, 15 ОМС Луганської області ще не встигли зареєструвати свій кабінет на порталі використання публічних фінансів. Зазнають труднощів під час наповнення кабінету представники Новоайдарської селищної ради, які мають кабінет, але ненаповнений.

4.3. НАЯВНІСТЬ НА ВЕБ-САЙТІ ЦІЛЬОВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ПОСИЛАННЯ (ЧИ БАНЕРУ) НА ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ВЕБ-ПОРТАЛ ВІДКРИТИХ ДАНИХ DATA.GOV.UA

Банер на Єдиний державний веб-портал відкритих даних data.gov.ua розташований на головній сторінці веб-сайтів Попаснянської міської ради, Лисичанської міської ради, Рубіжанської міської ради, Северодонецької міської ради, Чмирівської селищної ради, Білокуракинської селищної ради, Новопокровської селищної ради.

На веб-сайтах Білокуракинської селищної ради та Чмирівської селищної ради є банер на Єдиний портал відкритих даних, хоча свого кабінету вони ще не мають. Напевно, найближчим часом через офіційний сайт можливо буде справді скористатися посиланням та отримати доступ до відкритих даних.

4.4. НАЯВНІСТЬ ОКРЕМОГО ПОРТАЛУ ВІДКРИТИХ ДАНИХ У ЦІЛЬОВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

ОЦІНКА	КАТЕГОРІЯ	КІЛЬКІСТЬ ОМС	ОМС
-	Мають окремий портал	0	
-	Немає порталу	25	Сватівська міська рада Лисичанська міська рада Рубіжанська міська рада Северодонецька міська рада Біловодська селищна рада Білокуракинська селищна рада Новоайдарська селищна рада Красноріченська селищна рада Щастинська міська рада Білолуцька селищна рада Новопокровська селищна рада Золотівська міська рада Попаснянська міська рада Нижньодуванська селищна рада Старобільська міська рада Чмирівська селищна рада Троїцька селищна рада Лозно-Олександрівська селищна рада Марківська селищна рада Міловська селищна рада Містківська сільська рада Новоастрханська сільська рада Станично-Луганська селищна рада Широківська селищна рада Новоастрханська сільська рада

Органи місцевої влади Луганської області, що зареєстровані в єдиних веб-порталах відкритих даних, не вбачають сенсу розробляти окремий портал відкритих даних і дублювати документи. Чи змогли оформити свій портал відкритих даних ще 18 ОМС Луганської області, залишається невідомим.

Варто відзначити, що Сватівська міська рада вважає за портал відкритих даних розділ на офіційному сайті, і таким чином реалізує вимогу по забезпеченню доступу до публічної інформації. Фактично це створення власного архіву публічної інформації на офіційному сайті (http://svatovo.ws/miskarada/publiczna_informaciya/) не є окремим порталом. Таке бачення ще раз підтверджує недостатню обізнаність працівників ОМС щодо питань форматів організації доступу до відкритих даних.

4.5. НАЯВНІСТЬ МІСЦЕВОГО НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА, ЯКИЙ РЕГУЛЮЄ ПОРЯДОК ДОСТУПУ ДО ВІДКРИТИХ ДАНИХ

На рівні ОМС тільки чотири ради мають місцевий документ, яким врегульовано цей напрямок:

1. Новопсковська селищна рада – 12.03.2018 Про внесення змін до розпорядження селищного голови «Про забезпечення доступу до публічної інформації в Новопсковській селищній раді» від 21.03.2017 №29-о
2. Попаснянська міська рада – Розпорядження міського голови №232 від 27.07.2016 «Про затвердження Положення про інформацію та переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Попаснянська міська рада та її виконавчий комітет»
3. Сватівська міська рада – Рішення сесії від 21.09.16 №62 Про забезпечення Сватівською міською радою та її виконавчими органами доступу до публічної інформації
4. Сєверодонецька міська рада – Рішення виконкому №127 від 28.02.17»Про оприлюднення інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних».

Лисичанська міська рада не має власних рішень, але в своїй роботі з відкритими даними керується нормативно-правовими документами, які регулюють порядок доступу до відкритих даних взагалі по Україні, а саме: Закон України «Про доступ до публічної інформації» та Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», розпорядженням міського голови від 15.04.2016 № 139 (зі змінами).

4.6. НАЯВНІСТЬ НА САЙТІ ЦІЛЬОВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ РУБРИКИ «ВІДКРИТІ ДАНІ»

Посилання на рубрику «Відкриті дані» (або «Доступ до публічної інформації») вказали лише ті ОМС, які надають можливість доступу до відкритих даних.

Таблиця 8. Наявність на сайті цільових органів влади рубрики «Відкриті дані»

ОМС	ПОСИЛАННЯ НА РУБРИКУ «ВІДКРИТІ ДАНІ»
Біловодська селищна рада	-
Білокуракинська селищна рада	-
Білолуцька селищна рада	-
Золотівська міська рада	-
Красноріченська селищна рада	-
Новоайдарська селищна рада	-
Новопсковська селищна рада	http://novopskovrada.gov.ua/docs/ ; http://novopskovrada.gov.ua/dostup-do-publichnoi-informacii-09-25-35-07-11-2016/
Попаснянська міська рада	http://popasn-gorsovnet.gov.ua/v%D1%96dkrit%D1%96-dan%D1%96
Нижньодуванська селищна рада	-
Сватівська міська рада	http://svatovo.ws/miskarada/publiczna_informaciya/
Старобільська міська рада	-
Чмирівська селищна рада	-
Троїцька селищна рада	-

Щастинська міська рада	-
Лисичанська міська рада	http://lis.gov.ua/otkrytye-dannye.html
Рубіжанська міська рада	http://rnr.gov.ua/pages/p7936
Сєверодонецька міська рада	http://sed-rada.gov.ua/dostup-do-publichnoyi-informaciyi

4.7. НАЯВНІСТЬ НА САЙТІ ЦІЛЬОВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ РЕЄСТРУ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Реєстр відкритих даних не представлений у жодному з цільових ОМС Луганської області. Посилання надали тільки Сватівська (http://svatovo.ws/miskarada/publiczna_informaciya/), Рубіжанська (<http://rnr.gov.ua/pages/p7936>) та Лисичанська міські ради (<http://lis.gov.ua/otkrytye-dannye.html>). Однак на сайті Рубіжанської міської ради перелічені тільки підрозділи, які мають кабінет на порталі data.gov.ua.

Інші ОМС не мають такої рубрики або утримались від відповіді.

4.8. ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ НАБОРІВ ДАНИХ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Тільки три ОМС Луганської області вказали кількість наборів даних у формі відкритих даних: Попаснянська міська рада – 20, Лисичанська міська рада – 31, Рубіжанська міська рада – 11.

Таблиця 9. Рівень доступу до публічної інформації у формі відкритих даних: зведені дані

ОЦІНКА	ОМС	1	2	3	4	5	6	7	8
-	Біловодська селищна рада	-	-	-	-	-	-	-	-
-	Білокуракинська селищна рада	-	-	+	-	0	-	-	-
+	Білолуцька селищна рада	0	+	0	0	0	0	0	0
-	Золотівська міська рада	-	0	0	0	0	0	0	0
-	Красноріченська селищна рада	0	0	0	0	0	0	0	0
-	Нижньодуванська селищна рада	-	-	0	0	0	0	0	0
-	Новоайдарська селищна рада			-	-	-	-	-	-
+	Новопсковська селищна рада	+	+	+	0	+	+	0	0
+	Попаснянська міська рада	+	+	+	0	+	+	0	20
+	Сватівська міська рада	-	+	0	-	+	+	+	0
0	Старобільська міська рада	0	0	0	0	0	0	0	0
+	Троїцька селищна рада	-	+	0	0	0	0	0	0
-	Чмирівська селищна рада	-	-	+	0	0	0	0	0
+	Щастинська міська рада	-	+	0	0	0	0	0	0

+	Лисичанська міська рада	+	+	+	-	+	+	+	31
+	Рубіжанська міська рада	+	+	+	-	0	+	+	11
+	Севєродонецька міська рада	+	+	+	-	0	-	-	0
	Всього:	6	10	7	1	4	5	3	

1. Кабінет на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних data.gov.ua
2. Кабінет на Єдиному веб-порталі використання публічних фінансів e-data.gov.ua
3. Посилання на Єдиний державний веб-портал відкритих даних data.gov.ua
4. Окремий портал відкритих даних
5. Наявність місцевого нормативного документа, який регулює порядок доступу до відкритих даних
6. Наявність на сайті цільових органів влади рубрики «Відкриті дані»
7. Наявність на сайті цільових органів влади реєстру відкритих даних
8. Загальна кількість наборів даних у формі відкритих даних (машиночитних форматах: CSV, JSON, XML)

де «+» – наявна; «-» – немає; «0» – інформація відсутня

ОЦІНКА ВИМІРУ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

СФЕРА ОЦІНКИ	РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ	РЕЗУЛЬТАТ ОЦІНКИ	КОМЕНТАРІ
4.1. Наявність кабінетів цільових органів влади на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних data.gov.ua	Високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> • Кабінет на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних мають лише чотири місцеві ради. Однак ці кабінети ще не наповнені настільки, щоб виконувати покладені на них функції. • Інші ОМС тільки ознайомлюються з новим форматом організації доступу до публічної інформації, на двох сайтах, які ще не зареєструвались, вже розташували банер на зазначений портал.
4.2. Наявність кабінетів цільових органів влади на Єдиному веб-порталі використання публічних фінансів e-data.gov.ua	Високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> • Лише 40% цільових ОМС мають кабінети на веб-порталі використання публічних фінансів.
4.3. Організація доступу до відкритих даних	Високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність місцевого нормативного документу в більшості ОМС призводить до того, що вільно трактується ключове поняття – «відкриті дані», яке плутають з поняттям «публічна інформація». • Рубрика під назвою «Відкриті дані» інколи містить саме публічну інформацію. Однак формат відкритих даних передбачає вільний та безкоштовний доступ для автоматизованої машинної обробки наборів даних щодо діяльності органів влади.
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ВИМІРОМ	Дуже високий	ЧЕРВОНИЙ	Результати дослідження свідчать про низький рівень щодо організації доступу до публічної інформації у формі відкритих даних.

ВИМІР ДОСТУПУ ДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ: ВИСОКИЙ

Контекст: За цим виміром оцінюється рівень доступу до адміністративних послуг в електронній формі:

- доступ до інформації про адміністративні послуги на веб-сайті ОМС;
- можливість завантаження бланків документів в електронній формі;
- можливість запису на прийом через Інтернет;
- організація надання адміністративних послуг в електронній формі (якщо така можливість є);
- кількість послуг, заявки на отримання яких можна подати в електронній формі.

Методи збору інформації за цим виміром: надсилання запитів до цільових органів влади, що ввійшли до вибірки та опрацювання отриманих відповідей; аналіз веб-ресурсів (офіційні сайти цільових органів влади, веб-портали tu.gov.ua/posluga.gov.ua, igov.org.ua). Оцінка подачі заявки на отримання адміністративної послуги/здійснити запис до електронної черги через власний сайт проводилась лише для тих 18 ОМС, які ці сайти мають (перелік наведено у вимірі інформаційної наповненості офіційних веб-сайтів).

5.1. МОЖЛИВІСТЬ НАДІСЛАТИ ЛИСТ ДО ЦНАП НА ЕЛЕКТРОННУ ПОШТУ ДЛЯ ОТРИМАННЯ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПОСЛУГИ

Рис. 10. Можливість надіслати лист до ЦНАП на електронну пошту
(всього відповіли 17 ОМС)

7 з опитаних ОМС відмітили можливість надіслати лист до ЦНАП на електронну пошту. Таким чином, отримати консультації щодо надання адміністративної послуги можуть жителі Біловодської селищної ради, Новопсковської селищної ради, Старобільської міської ради, Чмирівської селищної ради, Лисичанської міської ради, Рубіжанської міської ради та Северодонецької міської ради.

5.2. МОЖЛИВІСТЬ ПОДАЧІ ЗАЯВКИ НА ОТРИМАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПОСЛУГИ/ЗДІЙСНИТИ ЗАПИС ДО ЕЛЕКТРОННОЇ ЧЕРГИ ЧЕРЕЗ ВЛАСНИЙ САЙТ (ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ) АБО РЕГІОНАЛЬНИЙ ПОРТАЛ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

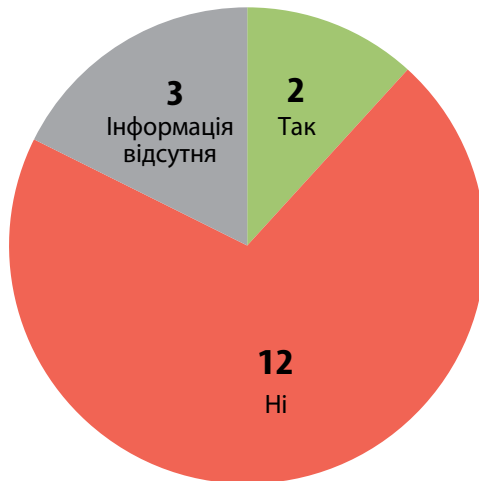

Рис. 11. Можливість подачі заявки на отримання адміністративної послуги / здійснити запис до електронної черги (всього відповіли 17 ОМС)

У Лисичанську в електронному вигляді надаються послуги з реєстрації бізнесу та нерухомості (Єдиний державний портал адміністративних послуг переводить заявника до «Он-лайн будинку юстиції»). Надання інших адміністративних послуг у електронному вигляді не здійснюється. Здійснити запис до електронної черги або на отримання консультації можна тільки через власний сайт ЦНАП (<http://adminposluga.lis.luren.net.ua/>).

Старобільська міська рада через власний сайт дозволяє подати заявку на отримання адміністративної послуги, але зареєструватися в електронній черзі поки що немає можливості.

5.3. МОЖЛИВІСТЬ ВІДСТЕЖИТИ СТАН ОПРАЦЮВАННЯ ЗАЯВИ НА ОТРИМАННЯ АДМІНПОСЛУГИ

Рис. 12. Можливість відстежити стан опрацювання заявки на отримання адмінпослуги (всього відповіли 17 ОМС)

Сєверодонецька міська рада готова у телефонному режимі інформувати заявника про стан опрацювання документів на отримання адмінпослуги. Проте такий спосіб не враховує таких принципів державного управління, як прозорість та оперативність, тому його не можна вважати сучасним засобом оповіщення громадян про етап обробки заявки.

5.4. НАЯВНІСТЬ В ЦНАПІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕРМІНАЛІВ САМООБСЛУГОВУВАННЯ

Рис. 13. Наявність в ЦНАПі інформаційних електронних терміналів самообслуговування (всього відповіли 17 ОМС)

Завдяки співпраці з ПРООН на час проведення дослідження в Біловодській селищній раді, Новопсковській селищній раді, Красноріченській селищній раді та Чмирівській селищній раді планувалось встановлення «інформаційних кіосків» в ЦНАПах.

5.5. НАЯВНІСТЬ В ЦНАПІ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ЧЕРГИ

Рис. 14. Наявність в ЦНАПі системи електронної черги (всього відповіли 17 ОМС)

Система електронної черги впроваджена в ЦНАПах 7 територіальних громад: Новопсковська селищна рада, Чмирівська селищна рада, Старобільська міська рада (ЦНАП Старобільської РДА), Лисичанська міська рада, Рубіжанська міська рада та Северодонецька міська рада. В Біловодській селищній раді за підтримки ПРООН планується придбання обладнання для системи електронної черги.

5.6. МОЖЛИВІСТЬ ПОДАЧІ ЗАЯВКИ НА ОТРИМАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПОСЛУГИ ЧЕРЕЗ ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПОРТАЛ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Рис. 15. Можливість подачі заявки на отримання адміністративної послуги через Єдиний державний портал адміністративних послуг (всього відповіли 17 ОМС)

Лисичанською міською радою в електронному вигляді надаються послуги з реєстрації бізнесу та нерухомості (Єдиний державний портал адміністративних послуг (<https://poslugy.gov.ua> переводить заявника до «Он-лайн будинку юстиції»).

5.7. НАЯВНІСТЬ ВЛАСНОГО КАБІНЕТУ НА САЙТІ IGOV.ORG.UA

На час проведення дослідження на волонтерському порталі igov.org.ua для жителів Луганської області пропонувалися 72 послуги в режимі онлайн. Однак ці послуги надаються перш за все центральними органами виконавчої влади. Власного кабінету на сайті igov.org.ua у жодного ОМС Луганської області на час проведення немає.

Северодонецька міська рада не має власного кабінету на порталі iGov.org.ua, хоча в Северодонецькому центрі надається дві послуги: довідка про склад сім'ї або про зареєстрованих у приміщенні осіб і довідка про реєстрацію місця проживання або місця перебування. Також завдяки моніторингу portalу вдалося виявити одну послугу, яку надає Новопсковська селищна рада: видача довідки про склад сім'ї.

У тестовому режимі опрацьовуються 16 адміністративних послуг відділу земельних відносин та архітектури Северодонецької міської ради. Водночас Лисичанською, Рубіжанською, Северодонецькою, Кремінською міськими радами та Кремінською РДА велося співробітництво з бізнес-аналітиками веб-порталу державних послуг i-Gov з питань надання в електронній формі адміністративних послуг.

5.8. НАЯВНІСТЬ ВЛАСНОГО КАБІНЕТУ НА ПЛАТФОРМІ «РОЗУМНЕ МІСТО»

Про власний кабінет на платформі «Розумне місто» заявила лише Новопсковська громада (<http://www.rozumne-misto.org/novopskov/home/>). Однак під час моніторингу цього ресурсу було виявлено ще два ОМС, які працюють зі своїм кабінетом на цій платформі – Рубіжанська міська рада (<https://rozumnemisto.org/rubizhne/>) та Сєверодонецька міська рада (<https://rozumnemisto.org/sievierodonetsk/>).

9 ОМС Луганської області безкоштовно підключені до 4 модулів цієї платформи – Білокуракинська селищна рада, Кременська міська рада, Щастинська міська рада, Золотівська міська рада, Попаснянська міська рада, Сватівська міська рада, Старобільська міська рада, Чмирівська селищна рада та Лисичанська міська рада.

Решта ОМС не мають власного кабінету на платформі «Розумне місто»

5.9. НАЯВНІСТЬ ВЛАСНОГО КАБІНЕТУ НА ІНШИХ ПЛАТФОРМАХ

Жодне ОМС Луганської області не згадувало про наявність власного кабінету на будь-яких інших платформах для надання адміністративних послуг.

Таблиця 10. Інструменти, впроваджені у ЦНАП: зведені дані

	ОЦІНКА	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Біловодська селищна рада	+	+	-	-	-/+	-/+	-	-	-	-
Білокуракинська селищна рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Білолуцька селищна рада	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Золотівська міська рада	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Красноріченська селищна рада	o	o	o	o	-/+	o	o	o	o	o
Нижньодуванська селищна рада	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Новоайдарська селищна рада	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Новопсковська селищна рада	+	+	-	-	-/+	+	-	-	+	-
Попаснянська міська рада	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Сватівська міська рада	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Старобільська міська рада (ЦНАП Старобільської РДА)	+	+	-/+	-	-	+	-	-	-	-
Троїцька селищна рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чмирівська селищна рада	+	+	-	-	+	+	-	-	-	-
Щастинська міська рада	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Лисичанська міська рада	+	+	+	-	-	+	+	-	-	-
Рубіжанська міська рада	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-
Сєверодонецька міська рада	+	+	-	-/+	-	+	-	-	-	-
Всього:	7	7	2	1	4	7	1	0	1	0

1. Можливість надіслати лист до ЦНАП на електронну пошту для отримання консультації щодо надання адміністративної послуги
2. Можливість подачі заявки на отримання адміністративної послуги/здійснити запис до електронної черги через власний сайт (електронний кабінет) або регіональний портал адміністративних послуг
3. Можливість відстежити стан опрацювання заяви на отримання адмінпослуги
4. Наявність в ЦНАПі інформаційних електронних терміналів самообслуговування
5. Наявність в ЦНАПі системи електронної черги
6. Можливість подачі заявки на отримання адміністративної послуги через Єдиний державний портал адміністративних послуг
7. Наявність власного кабінету на сайті **igov.org.ua**
8. Наявність власного кабінету на платформі «Розумне місто»
9. Наявність власного кабінету на інших платформах

де «+» – так чи наявна; «-» – ні чи немає; «0» – інформація відсутня

ОЦІНКА ВИМІРУ ДОСТУПУ ДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

СФЕРА ОЦІНКИ	РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ	РЕЗУЛЬТАТ ОЦІНКИ	КОМЕНТАРІ
5.1. Інструменти роботи ЦНАП	Високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> • Консультації по електронній пошті надаються в кожному ЦНАПі. Але здійснити дистанційно більш вагомій дії у працівників ЦНАПу немає. В одному ЦНАПі можна подати заявку на отримання адмінпослуги. • Інструментів для запису до електронної черги через онлайн-сервіс та для відстеження стану обробки заявки немає в жодному центрі.
5.2. Технічне оснащення	Високий	ЖОВТИЙ	<ul style="list-style-type: none"> • Такі технічні сервіси, як електронна черга та інформаційні термінали самообслуговування, досить поширені в ЦНАПах Луганської області.
5.3. Платформи для надання адміністративних послуг	Середній високий	ЧЕРВОНИЙ	<ul style="list-style-type: none"> • Перші кроки по підключенню до платформ для надання адміністративних послуг вже починають робитися. • Можливість подати заявки на отримання адміністративних послуг через портал igov.org.ua знаходиться на початковому етапі опробування інструментів.
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ВИМІРОМ	Високий	ЖОВТИЙ	Узагальнення за виміром доступу до адміністративних послуг в електронній формі демонструють часткові успіхи в цьому напрямку.

ВИМІР МАСШТАБНОСТІ ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ: **ВИСОКИЙ**

Контекст: За цим виміром оцінюється рівень масштабності практики впровадження систем електронного документообігу в діяльності цільових органів влади.

Завдання цього напряму оцінки – оцінити масштабність практики впровадження електронного документообігу в цільових органах влади, діагностувати проблеми, які гальмують цей процес на місцях і знайти механізми поширення найкращого досвіду впровадження систем електронного документообігу на всю територію Луганської області.

В основу оціночної анкети покладені положення законодавства України, які містять норми про використання в діяльності органів влади систем електронного документообігу. Це зокрема:

1. Закон України «Про електронний документ та електронний документообіг»;
2. Закон України «Про електронний цифровий підпис»;
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1452 «Про затвердження Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності»;
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 №55 «Деякі питання документування управлінської діяльності»;
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 р. № 680 «Про затвердження Порядку засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу».

6.1. НАЯВНІСТЬ СЕД В ОРГАНІ ВЛАДИ

В Луганській області лише в Рубіжанській міській раді та Троїцькій селищній раді заявили, що починають впроваджувати систему електронного документообігу.

6.2. НАЯВНІСТЬ У КОЖНОГО СПІВРОБІТНИКА, ЯКИЙ ПРАЦЮЄ В СИСТЕМІ СЕД, ОСОБИСТОГО ПАРОЛЯ

Тільки співробітники Рубіжанської міської ради працюють в системі СЕД з особистим паролем.

6.3. НАЯВНІСТЬ РОЗПОДІЛЕНОГО ДОСТУПУ КОРИСТУВАЧІВ ДО СЕД

Розподілений доступ до СЕД мається у користувачів Рубіжанської міської ради.

6.4. НАЯВНІСТЬ СИСТЕМИ РЕЄСТРАЦІЇ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН В СЕД

Рубіжанська міська рада та Троїцька селищна рада володіють системою реєстрації звернень в СЕД. Білолуцька селищна рада, Сватівська міська рада вказують про наявність системи реєстрації звернень громадян в СЕД, хоча системи електронного документообігу в них не заявлено.

6.5. НАЯВНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ВХІДНИХ ДОКУМЕНТІВ В СЕД

Рубіжанська міська рада володіє системою електронної реєстрації вхідних документів у СЕД.

6.6. НАЯВНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ВИХІДНИХ ДОКУМЕНТІВ В СЕД

Рубіжанська міська рада володіє системою електронної реєстрації вихідних документів у СЕД.

6.7. НАЯВНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО АРХІВУ ДОКУМЕНТІВ В СЕД

В ОМС Луганської області немає електронного архіву документів у форматі скан-копій.

6.8. НАЯВНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО ВІЗУВАННЯ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ МІСЬКОЇ РАДИ В СЕД

6.9. ОБМІН ЕЛЕКТРОННИМИ ДОКУМЕНТАМИ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ ЗА ДОПОМОГОЮ СЕД

Обмін електронними документами з державними органами влади здійснюється за допомогою СЕВ ОБВ у веб-доступі.

6.10. ОБМІН ДОКУМЕНТАМИ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВОГО ПІДПISУ

Красноріченська селищна рада, Новопсковська селищна рада, Сватівська міська рада, Северодонецька міська рада повідомляють про наявність обміну документами з іншими органами влади з використанням цифрового підпису в СЕД, хоча системи електронного документообігу в них не заявлено.

6.11. ЧИ ПРОВОДИТЬСЯ В ОРГАНІ ВЛАДИ РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ СЕД (НАВЧАННЯ, ТРЕНІНГИ ТОЩО)

Новопсковська селищна рада планувала таке навчання. Красноріченська селищна рада вказала, що навчання проходять бухгалтери та землевпорядники, однак тематика цього навчання невідома.

6.12. ЧИ ПРОВОДИТЬСЯ ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ ПЕРСОНАЛУ НА ВМІННЯ КОРИСТУВАТИСЯ СЕД

Перевірки знань на вміння користуватися СЕД серед представників ОМС Луганської області не проводиться.

6.13. ІНТЕГРАЦІЯ СЕД З МОБІЛЬНИМИ ПРИСТРОЯМИ

Інтеграція СЕД ОМС Луганської області з мобільними пристроями відсутня.

6.14. ЧИ ПІДКЛЮЧЕНІ ДО СЕД УСІ ПІДРОЗДІЛИ ОРГАНУ ВЛАДИ

В ОМС Луганської області підрозділи органу влади до СЕД не підключені.

6.15. НАЯВНІСТЬ У ПРАЦІВНИКІВ ЕЛЕКТРОННОГО ЦИФРОВОГО ПІДПИСУ ДЛЯ РОБОТИ З СЕД

Жодна ОМС Луганської області не має цифрового підпису для роботи з СЕД. Щастинська міська рада користується ЕЦП для підписання декларацій.

6.16. СКАНУВАННЯ ВХІДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Щастинська міська рада, Сватівська міська рада та Троїцька селищна рада сканують вхідну документацію.

6.17. ПІД'ЄДНАННЯ ДО СЕД ОРГАНУ ВЛАДИ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ І ЗАКЛАДІВ МІСТА

В ОМС Луганської області комунальні підприємства та заклади територіальної громади не під'єднані до СЕД органу влади.

6.18. ІНТЕГРАЦІЯ СЕД ІЗ ІНШИМИ СИСТЕМАМИ (ГЕОІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА, ЕЛЕКТРОННА ПОШТА, ІНШІ СЕД ТОЩО)

Інтеграція СЕД із іншими системами в ОМС Луганської області не підтримується.

6.19. ВІДСОТОК СПІВРОБІТНИКІВ (%), ЩО ПРАЦЮЮТЬ ІЗ СЕД

5% співробітників Рубіжанської та Троїцької місцевих влад працюють із СЕД. Сватівська міська рада зазначила про 10% співробітників, хоча системи електронного документообігу в них немає.

6.20. ЯКЩО СЕД ВПРОВАДЖЕНО, ЯКИЙ САМЕ ПРОГРАМНИЙ ПРОДУКТ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ (НАЗВА СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ)?

Дві ОМС Луганської області зазначили різні програмні продукти: Сватівська міська рада зазначила, що користується СЕД «vikonkom» (у відкритих джерелах немає інформації про таке програмне забезпечення для системи електронного документообігу), Рубіжанська міська рада використовують КАІ-Документообіг.

6.21. ЯКЩО СЕД НЕ ВПРОВАДЖЕНО, ТО ЧИ ПЛАНУЄТЬСЯ ВПРОВАДЖЕННЯ В МАЙБУТНЬОМУ І В ЯКИХ ЧАСОВИХ МЕЖАХ?

Добрим знаком є планування впровадження СЕД у 5 ОМС найближчим часом (Красноріченська селищна рада, Новопсковська селищна рада планує найближчим часом; Чмирівська селищна рада – планується впровадження в ЦНАП – травень 2018; Новоайдарська селищна рада – планується у 2020 році; Северодонецька міська рада – 2018 рік).

6.22. ДОДАТКОВІ ФУНКЦІЇ МАЄ СЕД ОМС

Додаткові функції в СЕД ОМС наразі не передбачені.

6.23. НАЯВНІСТЬ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ОРГАНУ ВЛАДИ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕД

У Луганській області функціонування СЕД регулюють тільки загальнодержавні НПА – Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг».

Таблиця 11. Доступ до адміністративних послуг в електронній формі: зведені дані

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15	16	17	18	19	20
Біловодська селищна рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-
Білокуракинська селищна рада	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Білолуцька селищна рада	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-
Золотівська міська рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Красноріченська селищна рада	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	0	0	100%	0	0	-/+	0	+
Нижньодуванська селищна рада	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Новоайдарська селищна рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	+
Новопсковська селищна рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+
Попаснянська міська рада	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сватівська міська рада	-	-	-	+	+	+	-	0	-	+	-	-	0	+	-	-	10%	0
Старобільська міська рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
Троїцька селищна рада	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	0	+	-	-	5%	0
Чмирівська сільська рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	+
Щастинська міська рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100%	+	-	-	0%	-
Лисичанська міська рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рубіжанська міська рада	-/+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5%	0
Сєверодонецька міська рада	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	0	-	-	-	0	+
Всього	2	1	1	4	2	2	0	0	0	4	2	1	2	3	0	1		5

1. Наявність СЕД в органі влади

2. Наявність у кожного співробітника, який працює в системі СЕД, особистого пароля

3. Наявність розподіленого доступу користувачів до СЕД

4. Наявність системи реєстрації звернень громадян в СЕД
5. Наявність електронної реєстрації вхідних документів в СЕД
6. Наявність електронної реєстрації вихідних документів в СЕД
7. Наявність електронного архіву документів в СЕД
8. Наявність електронного візування нормативних документів міської ради в СЕД
9. Обмін електронними документами з державними органами влади за допомогою СЕД
10. Обмін документами з іншими органами влади з використанням цифрового підпису
11. Чи проводиться в органі влади робота з персоналом щодо використання СЕД
12. Чи проводиться перевірка знань персоналу на вміння користуватися СЕД
13. Інтеграція СЕД з мобільними пристроями
14. Чи підключені до СЕД усі підрозділи органу влади
15. Наявність у працівників електронного цифрового підпису для роботи з СЕД (% працівників)
16. Сканування вхідної документації
17. Під'єднання до СЕД органу влади комунальних підприємств і закладів міста
18. Інтеграція СЕД із іншими системами (геоінформаційна система, електронна пошта, інші СЕД тощо)
19. Відсоток співробітників (%), що працюють із СЕД
20. Якщо СЕД не впроваджено, то чи планується впровадження в майбутньому і в яких часових межах?

ОЦІНКА ВИМІРУ МАСШТАБНОСТІ ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

СФЕРА ОЦІНКИ	РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ	РЕЗУЛЬТАТ ОЦІНКИ	КОМЕНТАРІ
6.1. Наявність СЕД в органі влади	Високий	ЧЕРВОНИЙ	• Тільки Рубіжанська міська рада та Троїцька селищна рада заявили про наявність системи електронного документообігу.
6.2. Можливості СЕД	Високий	ЧЕРВОНИЙ	• Наразі СЕД практично не використовуються, тому робити висновки про функціональність не вбачається можливим.
6.3. Плани щодо впровадження СЕД в майбутньому	Високий	ЧЕРВОНИЙ	• ОМС Луганської області не завжди розуміють потреби у впровадженні СЕД. Тому про плани щодо впровадження СЕД на 2018-2020 роки заявили лише 5 ОМС
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ВИМІРОМ		ЧЕРВОНИЙ	Результати дослідження ОМС Луганської області не виявили позитивних кроків у напрямку впровадження систем електронного документообігу.

УЗАГАЛЬНЕНІ ВИСНОВКИ ЗА ПІДСУМКАМИ ОЦІНКИ

ВИМІР	РІВЕНЬ ВАЖЛИВОСТІ	РЕЗУЛЬТАТ ОЦІНКИ	КОМЕНТАРІ
1. Вимір організаційного потенціалу та розвитку технічної інфраструктури	Дуже високий	ЧЕРВОНИЙ	<p>Під час проведення Оцінки були знайдені підтвердження, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> є переконливі свідчення щодо проблем з наявністю підрозділів або працівників, що відповідають за розвиток електронного урядування або окремих його напрямів; свідчення щодо недостатньої кількості спеціалістів з питань технічного забезпечення роботи інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем не настільки очевидні; є переконливі свідчення щодо проблем з наявністю розпорядчих і програмних документів з питань впровадження інструментів електронного урядування; є переконливі свідчення щодо готовності ОМС Луганської області до співпраці з проектами міжнародної технічної допомоги з впровадження інструментів електронного урядування; свідчення щодо наявності планів з розвитку інструментів електронного урядування на поточний і наступний роки не настільки очевидні; є переконливі свідчення щодо проблем з навчанням працівників з питань електронного урядування; свідчення щодо впровадження інструментів електронного урядування, які використовуються органом влади та підпорядкованими йому підприємствами, установами та організаціями не настільки очевидні.
2. Вимір інформаційної наповненості офіційних веб-сайтів	Середній високий	ЖОВТИЙ	<p>Під час проведення Оцінки були знайдені підтвердження, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> свідчення щодо наявності на веб-сайтах обов'язкової інформації про діяльність ОМС не настільки очевидні. є переконливі свідчення про публікацію на веб-сайтах загальної інформації про ОМС. свідчення щодо наявності на веб-сайтах рекомендованих до розміщення документах не настільки очевидні. свідчення щодо зручності користування веб-сайтом та наявності версії веб-сайту для осіб з вадами зору та додаткових функціональних можливостей для відвідувачів сайту не настільки очевидні. свідчення щодо високого рівня доступу до публічної інформації на веб-сайтах ОМС Луганської області не настільки очевидні.
3. Вимір використання інструментів електронної участі	Високий	ЖОВТИЙ	<p>Під час проведення Оцінки були знайдені підтвердження, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> є переконливі свідчення щодо високого рівня використання інструментів зворотного зв'язку на веб-сайтах ОМС Луганської області не настільки очевидні. є свідчення щодо середнього рівня використання електронних петицій ОМС Луганської області. є переконливі свідчення щодо низького рівня впровадження електронних інструментів бюджету участі (громадського бюджету).

<p>4. Вимір доступу до публічної інформації у формі відкритих даних</p>	<p>Дуже високий</p>	<p>ЧЕРВОНИЙ</p>	<p>Під час проведення Оцінки були знайдені підтвердження, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> є переконливі свідчення щодо низького рівня роботи з власними кабінетами ОМС Луганської області на Єдиному веб-порталі використання публічних фінансів e-data.gov.ua, де публікуються дані щодо використання коштів, договори та транзакції, як це вимагає Закон України «Про відкритість використання публічних коштів». за всіма іншими показниками виміру доступу до публічної інформації у формі відкритих даних є переконливі свідчення щодо проблем з реалізацією політики відкритих даних і неготовності ОМС Луганської області до оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних.
<p>5. Вимір доступу до адміністративних послуг в електронній формі</p>	<p>Високий</p>	<p>ЖОВТИЙ</p>	<p>Під час проведення Оцінки були знайдені підтвердження, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> є переконливі свідчення низького рівня готовності ОМС Луганської області щодо використання інструментів надання адміністративних послуг в електронному вигляді (консультації через електронну пошту, подача заявки на отримання послуги, здійснення запису до електронної черги через власний веб-сайт). є переконливі свідчення низького рівня наявності в ЦНАП в ОМС Луганської області інформаційних електронних терміналів самообслуговування та системи електронної черги. є переконливі свідчення низького рівня готовності ОМС Луганської області до інтеграції своїх адміністративних послуг до Єдиного державного порталу адміністративних послуг. свідчення щодо використання сторонніх платформ (igov.org.ua, Розумне місто та ін.) з надання електронних послуг не настільки очевидні.
<p>6. Вимір масштабності практики впровадження систем електронного документообігу</p>	<p>Високий</p>	<p>ЧЕРВОНИЙ</p>	<p>Під час проведення Оцінки були знайдені підтвердження, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> переважно є свідчення щодо впровадження СЕД в ОМС Луганської області та неготовності до їх впровадження.

УЗАГАЛЬНЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА РОЗВИТКУ ТЕХНІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

- Необхідно забезпечити системність і послідовність впровадження інструментів електронного урядування, у зв'язку із чим вбачається за необхідне розробка та затвердження на регіональному рівні та рівні ОМС відповідних узгоджених програмних документів з короткотерміновим, середньо- та довготерміновими періодами виконання.
- Також доцільним є визначення конкретних відповідальних за розвиток електронного урядування, як мінімум на рівні заступника керівника, який би здійснював загальне керівництво та координацію дій у цьому напрямі.
- Наразі наявної кількості спеціалістів з технічного забезпечення вистачає для налаштування комп'ютерної техніки органу влади, встановлення програмного забезпечення, організації системи захисту інформації. Водночас доцільним є систематичне підвищення кваліфікації відповідних спеціалістів, що дозволить зекономити бюджетні кошти за рахунок впровадження оптимальних рішень. До того ж, варто залучати таких спеціалістів на етапі підготовки реалізації відповідних проектів для врахування їх експертних оцінок при ухваленні рішення щодо інформатизації та автоматизації роботи ОМС.
- Обов'язковим завданням при впровадженні електронного урядування є навчання ключових діючих акторів цього процесу – керівників та спеціалістів ОМС. Службовці, що не адаптувалися до сучасних інструментів управління громадою, не будуть усвідомлювати особливостей їх впровадження та функціонування, та, фактично, не будуть їх використовувати.
- В умовах відсутності достатньої кількості штатних одиниць і широкого спектру завдань і навичок наявних службовців цільові ОМС Луганської області потребуватимуть залучення зовнішніх консультантів, особливо з питань організаційного та юридичного супроводу, реінжинірингу процесів, пошуку додаткових джерел фінансування та використання технологій зв'язків з громадськістю.

ЩОДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАПОВНЕНOSTІ ОФІЦІЙНИХ ВЕБ-САЙТІВ

- Четверть цільових ОМС Луганської області ще розробили офіційний сайт, тому їм необхідна підтримка в створенні та поради з наповнення відповідного веб-ресурсу необхідною інформацією.
- При розробці або модернізації сайтів ОМС необхідним вбачається забезпечення доступності веб-контенту для жителів з різними потребами з урахуванням вимог нормативно-правових документів, а також кращих українських і міжнародних практик.
- Найкращі практики розробки та наповнення офіційних сайтів ОМС постійно треба відстежувати, всіляко заохочувати та знайомити з ними відповідальних за контент сайту та розробникам сайтів, особливо для тих ОМС, які тільки збираються створювати власне інтернет-представництво.

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ УЧАСТІ

- На етапі масового розповсюдження інструменту електронних петицій важливо не розгубити кредит довіри до нового інструменту залучення громадян до прийняття управлінських рішень. Тому в будь-якому разі не мають траплятися випадки, коли місцева влада не надає відповідь на петиції чи надає формальну відповідь.
- Для кожної ОМС варто прийняти відповідні рішення для забезпечення інструментів електронної участі фінансовим фундаментом, організаційною підтримкою та адміністративними механізмами.
- Не потрібно чекати попиту на ті чи інші інструменти електронної участі, необхідно надавати пропозицію, щоб громадянам було цікаво ними скористатися.
- Одночасно з розробкою стратегії впровадження інструментів електронної участі повинне розглядатись питання навчання активних громадян конструктивному та ефективному соціальному партнерству з владою через інтернет-ресурси.

ЩОДО ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

- Відкриття державних даних у спеціальних форматах – це сучасний інструмент підвищення прозорості органів влади і якості прийняття управлінських рішень, але мало хто з урядовців готовий до такої відкритості технічно та морально.
- Лише реєстрація ОМС в Єдиному державному веб-порталі відкритих даних не надає доступу до інформації органів влади з можливістю її наступного використання.
- Перед тим, як займатися питаннями оприлюднення публічної інформації, необхідно її привести у відповідний формат для наповнення кабінету. Інакше це може бути причиною гальмування процесу доступу до публічної інформації.
- Досить повільна робота з відкритими даними свідчить про те, що потрібні не тільки тренінги для відповідальних за цей напрямок держслужбовців, а й активне залучення громадян до активного користування відповідними порталами.

ЩОДО ДОСТУПУ ДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

- Важливо не тільки встановити інформаційні термінали та системи електронної черги, але й налаштувати таким чином, щоб вони дійсно допомагали оптимізувати процес надання адміністративних послуг. Наприклад, електронну чергу інтегрувати з інтернет-представництвом ЦНАПу або органу влади для надання можливості онлайн-запису до черги.
- Необхідно приділяти увагу не тільки технічному забезпеченню ЦНАП, але й створенню онлайн-сервісів для громадян і юридичних осіб, що, в перспективі, дозволять спростити отримання адміністративних послуг в електронній формі, а саме:
 - на веб-сайтах ОМС (або інтегрованих до них веб-сайтах ЦНАП) створити електронні кабінети отримувачів послуг з обов'язковою можливістю ідентифікації користувачів одним з наявних методів ідентифікації (ЕЦП, BankID та в майбутньому MobileID);
 - при розробці Технічного завдання щодо створення електронних кабінетів отримувачів послуг передбачити майбутню інтеграцію веб-сайтів ЦНАП з Єдиним державним порталом адміністративних послуг як це вимагає Закон України «Про адміністративні послуги» та забезпечити розробку функціоналу щодо замовлення, можливості відслідковувати проходження заявки та, в перспективі, отримати адміністративні послуги в електронній формі;
 - на веб-сайтах ОМС (чи інтегрованих до них веб-сайтах ЦНАП) розмістити повний перелік адміністративних послуг, що надається ОМС та забезпечити класифікацію і можливість пошуку адміністративних послуг за трьома критеріями: за назвою, за суб'єктом надання та за життєвими ситуаціями

ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

- У перспективі СЕД має працювати у всіх структурних підрозділах ОМС та охоплювати весь цикл діловодства (від отримання вхідної документації через постановку завдання на виконання до його списання в архів). Для послідовного впровадження автоматизованого документообігу починати треба з підрозділу, який відповідає за кореспонденцію та організаційно-розпорядчі документи. Після того як система буде налаштована та апробована на цьому підрозділі, поступово СЕД можна встановлювати й іншим структурним одиницям (насамперед орієнтація на підрозділи з найбільшим документообігом).
- Наявність централізованої системи збереження документів на будь-якому етапі та в будь-якому форматі відповідає сучасним вимогам. Тому СЕД повинні поєднувати розрізненні потоки документів територіально віддалених підрозділів ОМС в єдину систему, що забезпечуватиме гнучке керування документами.
- Необхідним кроком у впровадженні СЕД має бути забезпечення електронного обміну документами з системами електронного документообігу органів виконавчої влади.
- Пильну увагу варто приділити питанням захисту інформації на всіх етапах роботи з документами. Для цього потрібно чітко розмежувати доступ користувачів до різних документів у залежності від їхньої компетенції, займаної посади та наявних зобов'язань, а також відповідність впроваджуваних рішень нормативним документам у сфері технічного захисту інформації.

ОКРЕМІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА ВИМІРОМ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Зважаючи на те, що під час проведення Оцінки саме за виміром доступу до публічної інформації у формі відкритих даних були отримані найбільш незадовільні результати, доцільно надати більш розширені рекомендації за цим виміром⁶.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Пропонуємо ОМС Луганської області розглянути питання щодо створення власного порталу відкритих даних на спеціалізованих CMS (системах управління сайтами) – SKAN чи DKAN, як це створили вже такі обласні центри як: Харків, Львів, Дніпро, Чернівці, Полтава та інші міста.

Але перед тим треба оптимізувати та стандартизувати сам процес підготовки до публікації наборів даних усіх розпорядників інформації ОМС. Слід зазначити, що для цього не потрібна велика кількість працівників, на яких покладені обов'язки щодо підготовки до публікації наборів даних. Це призводить до плутанини, дублювання інформації та її публікації у неструктурованому вигляді, що приводить до низької якості інформації, що публікується. Отже, на першому етапі достатньо створити ієрархічну організаційну вертикаль підготовки наборів даних до публікації: одна відповідальна особа в структурному підрозділі готує відповідні набори даних до публікації і подає їх до єдиного відповідального за публікацію інформації в формі відкритих даних на веб-ресурсах ОМС.

Важливо, щоб дані були опубліковані вчасно та доступно та щоб була збережена цінність даних, забезпечена доступність даних для широких кіл користувачів.

Якщо дані змінюються постійно та формуються в реальному часі чи онлайн, такі файли бажано не оприлюднювати у вигляді файлів, а надавати доступ через інтерфейс прикладного програмування (API) з відповідним описом такого

⁶ Рекомендації базуються на висновках дослідження «Аудит даних міст», що проведено в рамках конкурсу «Відкритий виклик» спільної ініціативи Громадянської мережі ОПОРА та TechSoup «Дані міст». Більш детальну інформацію щодо «Аудиту даних міст» можна знайти за цим посиланням: <https://audyt.danymist.org.ua/>

інтерфейсу. Тому на другому етапі оптимізації та стандартизації процесу підготовки до публікації наборів даних усіх розпорядників інформації міська рада повинна розглянути питання щодо впровадження API. Звичайно, перед створенням нового API, треба співпрацювати з потенційними користувачами та надавати повну документацію для кожного API.

ФОРМАТИ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Перш за все, щоб забезпечити максимально зручне використання даних для повторного використання, дані мають бути доступними у відкритому (непропрієтарному), машиночитному форматі. Це не тільки полегшує обробку та аналіз кожного набору даних, але також підтримує інтеграцію кількох наборів даних. На сьогодні найбільш поширеною є класифікація відкритих даних «5 зірок Open Data», в якій якість даних і рівень відкритості визначається кількістю зірок від 1 до 5, що більше – то краще:

- * доступні в Інтернеті (незалежно від формату), але з відкритою ліцензією. Під цю класифікацію підпадає файл в форматі pdf або інша (сканована) копія документу.
- ** доступні як машиночитні структуровані дані (наприклад, Excel, а не сканування зображення в таблиці).
- *** доступні як дані, що представлені у відомих, добре описаних відкритих структурованих форматах (наприклад, CSV, JSON, XML, YAML) і якщо автоматизована їх обробка не потребує від користувача особливих ліцензій та додаткових плат. До відкритих форматів також відносяться пов'язані дані (HTML+RDF) з узгодженою розміткою елементів в атрибутах або текстові файли таблиць, поля яких розділені табуляцією, комами, крапками з комою або іншими символами.
- **** все вищевказане + використовуйте дані у відкритих стандартах з W3C (RDF і SPARQL). Це дає змогу отримувати тільки потрібну інформацію, актуальну на момент запиту, заощаджує ресурси та час користувача.
- ***** все вищевказане + використовуйте дані, коли набори відкритих даних пов'язані між собою і представляють собою семантичну мережу, що постійно оновлюється й змінюється відповідно до сучасних запитів.

Дані міської ради при публікації повинні бути як мінімум 3-зірковими, а це означає, що ці дані мають бути пов'язані з відкритою ліцензією, бути машиночитуваними та непропрієтарними. Формат CSV є одним з найбільш широко розповсюджених і прийнятних форматів для публікації відкритих даних. Дані також можуть бути доступними і в інших форматах. До того ж, багато сучасних програмних засобів можуть безпосередньо експортувати дані у форматі CSV, або можуть бути використані для експорту результатів запитів бази даних SQL як CSV. Електронні таблиці Excel можна експортувати як CSV, де це можливо. Цей формат орієнтований на повторне використання.

ФОРМА ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Рекомендується для обробки даних у табличній формі використовувати не тільки табличний процесор Microsoft Excel та формат XLS.

Безумовно, формат даних XLS найбільш відомий і зручний. Формат даних XLS легко створити та можна прочитати у більшості табличних редакторах. Проте формат даних XLS перестає бути машиночитним, якщо порушена структура рядків і стовпців (заголовки замість рядків таблиці, об'єднані комірки). Такі дані не можна конвертувати у рекомендований формат CSV, а в разі оприлюднення у форматі XLS такі дані не дозволяють автоматичну машинну обробку. Це значно знижує їх якість і доступність.

Ще одне обмеження формату даних XLS полягає в тому, що табличний редактор Microsoft Excel не зовсім коректно зберігає дані у форматі CSV.

Microsoft Excel за замовчуванням зберігає CSV у кодуванні операційної системи Windows, з розділювачем «;» і комами замість крапок в нецілих числах.

Найкраще табличний редактор Microsoft Excel використовувати, коли треба зберегти дані у форматі XLS.

Водночас добре зберігаються дані в форматах CSV за допомогою табличного процесору LibreOffice Calc. Прекрасно зберігає дані у форматі CSV хмарний сервіс від Google – Google sheets та безкоштовний програмний додаток OpenRefine.

Порівняльна таблиця найпопулярніших програм для роботи з даними і їх можливості експорту в інші формати (з посібника «Відкриті дані: формати і правила створення» від Texty.org.ua):

	CSV/TSV	JSON	XML	ПРИМІТКИ
Microsoft Excel				CSV лише з розділювачем «;» в локальному кодуванні
LibreOffice Calc				Опція «редагувати налаштування фільтра» у вікні «Зберегти як»
Google sheets				Опція «Завантажити як» + можливий он-лайн доступ до даних у CSV: функція «Afqk – Опублікувати як»
OpenRefine				Опція «Export»

У ці формати можна зберегти бази даних і витяги з них, а також дані з програмних середовищ. Як видно в таблиці, майже всі програми працюють з табличними форматами.

Рекомендується для публікації даних також використовувати формат даних JSON – це ієрархічний формат даних. Ієрархічний формат даних дозволяє вийти за межі структури колонок і рядків.

Формат JSON можна прочитати в більшості програмних застосунків. Цей формат чудово підходить для передачі даних у мережі Інтернет, зокрема через інтерфейс прикладного програмування (API). З назви випливає, що JSON оптимальний для роботи з Java Script. Маєте великий ієрархічний масив даних – обирайте JSON. Завдяки ієрархічній структурі такі формати дозволяють зменшити розмір файлу з ієрархічними даними.

Незважаючи на те, що JSON відносно легко читати й редагувати людині, цей формат даних краще створювати машинним шляхом. Наприклад, багато баз даних дозволяють експортувати дані у JSON, втім як і в інші відкриті формати. Якщо редагувати JSON вручну, перед публікацією варто перевірити файл на наявність помилок. Для цього є багато безкоштовних сервісів, деякі з них дозволяють зручно редагувати файл. Дані в JSON мають бути у кодуванні UTF-8, аби не спотворити символи і щоб файл легко було прочитати на інших комп'ютерах.

ЩОДО ОПРИЛЮДНЕННЯ ЗНАДТО АГРЕГОВАНИХ (СУКУПНИХ) ДАНИХ.

Суттю відкритих даних, зокрема, є оприлюднення дезагрегованих, «сирих», первинних наборів даних – на тому рівні деталізації, на якому ці дані накопичуються у розпорядника (тобто всі можливі транзакції, записи тощо), які надалі можуть бути легко та автоматизовано оброблені й проаналізовані, агреговані в певну статистику, поєднані в певний сервіс тощо.

Таким чином, при оприлюдненні даних розпорядник інформації не повинен навмисно або ненавмисно агрегувати дані з метою демонстрації певної статистики, а навпаки, має оприлюднювати дані без попередньої обробки (крім випадків конвертації у визначений формат та деперсоніфікації).

Оновлення відкритих даних

Згідно з Постановою КМУ №835 від 21.10.2015 р. «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню в формі відкритих даних» розпорядник інформації самостійно визначає періодичність оновлення наборів даних, які перебувають у його володінні та оприлюднюються, якщо інше не передбачено законодавством. Може встановлюватися така періодичність оновлення наборів даних: більше одного разу на день; щодня; щотижня; щомісяця; щокварталу; кожні півроку; щороку; щоразу зі зміною даних.

Рекомендується для наборів даних, які оновлюються періодично визначити критерії, за яким відбуватиметься групування: дата, місяць, скликання (для депутатів) тощо. Цей критерій має чітко бути описаний в паспорті даних, а назви файлів повинні містити цей критерій.

Якщо набір даних містить інформацію, зміна яких відбувається досить рідко і нерегулярно, то в такому разі дані повинні оновлюватись кожен раз, коли відбувається така зміна.

Якщо набір даних містить інформацію про показники чи транзакції, що змінюються чи доповнюються з однаковою регулярністю, то викладення цих даних повинно прив'язуватись до цього періоду.

Якщо кількість даних за певний період є великою, то вбачається необхідним розбиття цих даних на менші кратні проміжки (тижні, дні), і навпаки, якщо кількість даних за певний проміжок мала, то можна збільшувати цей проміжок. Якщо кількість даних є великою, зміни постійними і з непередбачуваною періодичністю (по суті, якщо дані оновлюються в реальному часі), то потрібно передбачити доступ до даних у вигляді API, для того щоб була змога завжди отримати актуальні дані. Архіви даних можуть також публікуватись з певною періодичністю, але із зазначенням того, що вони є актуальними на певний момент часу.

Якість відкритих даних

Рекомендації щодо якості даних можуть бути достатньо простими. Передусім ці рекомендації стосуються даних, що публікуються в табличній формі.

Отже, щоб робота з даними була зручною для Вас, колег і всіх користувачів даних, потрібно дотримуватись кількох правил.

Практично всі розпорядники інформації користуються операційною системою Windows і зберігають файли та тексти з кодуванням Windows-1251, який часто є несумісними з іншими програмними засобами та операційними системами. Тому перед оприлюдненням даних відповідальні особи мають переконатись, що файли збережені у кодуванні UTF-8.

Інакше є ризик, що користувачі даних не зможуть переглянути оприлюднені набори даних.

Дуже часто в органах влади дані обробляються в реляційних базах даних (набір таблиць, між якими встановлені зв'язки за допомогою числових кодів). Експортування даних з таких баз даних для подальшого оприлюднення може мати два підходи:

- експортування даних різних таблиць в один файл, наприклад csv;
- експортувати дані з кожної таблиці в окремий файл. Тобто набір даних складається з декількох файлів, які будуть мати один паспорт набору даних.

Рекомендованим є другий підхід, адже в разі експорту даних у декілька файлів відповідно до кількості таблиць, такий набір матиме малу збитковість, менший фінальний обсяг, простішу перевірку на цілісність, готовність до доступу через API.

Під час оприлюднення такого набору даних структура та призначення кожного файлу повинні бути описані окремо. Якщо розмір хоча б одного файлу великий, то допускається публікація всіх файлів у вигляді одного архівного файлу (але з детальним описом всіх файлів).

Архівація наборів даних необхідна для зменшення обсягів цих даних та, відповідно, необхідних ресурсів для зберігання оприлюднених даних на порталі, а також з метою зменшення трафіку при завантаженні цих наборів даних кінцевими споживачами.

Архівація текстових даних може зменшити розміри файлів до 90%. Word/Excel/PDF дані можуть стискатись в середньому на 10-60%, та майже не стискаються зображення (лише на 1-3%).

Архівувати потрібно:

- історичні дані (наприклад, за попередній рік чи десятиліття);
- усі файли набору, що мають розмір більше 50 МБ;
- застарілі версії наборів даних, якщо є доступ до оновлених версій набору відкритих даних;
- якщо публікується багатотомний набір, тоді рекомендується всі томи не копіювати і зберігати в одному архіві.

Архівувати набори даних потрібно в форматах zip/7z, що є кросплатформеними та не вимагають платних програм для деархівації. Рекомендується використовувати програму 7-zip для архівування/деархівування даних для операційної системи Windows та вбудовані засоби в інших ОС.

ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА ПІДТРИМКА ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Рекомендується дотримуватись вказівок щодо документування наборів даних згідно з Постановою КМУ №835 від 21.10.2015 р. «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних»

Так, на сторінці кожного набору даних треба розмістити паспорт набору даних. Паспорт набору даних повинен містити такі елементи:

- ідентифікаційний номер набору даних;
- найменування набору даних (до 254 символів);
- стислий опис змісту набору даних (до 4000 символів);
- відомості про мову інформації, яка міститься у наборі даних;

- формат (формати), в якому доступний набір даних;
- формат стиснення набору даних (за наявності такого стиснення);
- дату й час першого оприлюднення набору даних;
- дату й час внесення останніх змін до набору даних;
- дату актуальності даних у наборі даних;
- періодичність оновлення набору даних;
- ключові слова, які відображають основний зміст набору даних;
- гіперпосилання на набір даних (електронний документ для завантаження або інтерфейс прикладного програмування);
- гіперпосилання на структуру набору даних (електронний документ для завантаження або інтерфейс прикладного програмування);
- відомості про розпорядника інформації, у володінні якого перебуває набір даних;
- відомості про відповідальну особу з питань доступу до публічної інформації розпорядника інформації, яка відповідає за оприлюднення інформації згідно з Законом України «Про доступ до публічної інформації» та адресу її електронної пошти.

Паспорт набору даних може також містити гіперпосилання на попередні версії набору даних, номери версій набору даних, а також інші елементи.

Структура набору даних включає опис складу (елементів) набору даних, їх формат, параметри та призначення. Структура набору даних оприлюднюється у форматах XSD, JSON, CSV або інших аналогічних форматах.

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Рекомендуємо вказати, під якою відкритою ліцензією публікуються дані міської ради.

Для чого це потрібно?

Треба розуміти, що якщо дані публікуються як відкриті, то вони за замовченням можуть вільно використовуватися, зокрема для комерційного використання. Пов'язання відкритої ліцензії з відкритими даними є необхідним для забезпечення правового підґрунтя для потенційного повторного використання даних. Це потрібно для користувачів даних (окремих осіб, організацій, компаній), які бажають використовувати та будувати сервіси на основі публічних даних. Якщо жодна ліцензія не вказана, кожен користувач даних повинен (може) звернутися до видавця даних у кожному окремому випадку.

Рекомендована ліцензія – це Open Data Commons або Creative Commons.

Ці безкоштовні та прості у використанні ліцензії на авторські права надають простий, стандартизований спосіб надання суспільству дозволу на обмін та використання вашої творчої роботи – за вашими умовами. Ліцензії Creative Commons дозволяють вам легко змінити ваші умови користування за замовчуванням «усі права захищені» на «деякі права захищені». Ліцензії Creative Commons не є альтернативою авторському праву. Вони працюють разом із авторським правом і дають змогу змінювати ваші авторські права, щоб вони найкраще відповідали вашим потребам.

